

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 30 korona.
Egy hétre 3 k. 40 f.

HIRDÍTÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, május 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Földre hullott milliók.
Országgyűlés.
Zilahy és a debreceniek.
A japánok Mukden alatt.
Arad átírata Szeged város közigazgatásán.
Az aradi országos tornanappal.
A hercegné kecsijében.
Az új ágyak a delegációban.
Elsüllyedt japán hadihajók.
Telvaj tűsérőnkényes.
Birkaverseny a cirkuszban.
Meggyilkolt járási orvos.
Budapest rejtelméből.
Tárcs: A bonviván lakodalma. Írta: Zöldi M.
Csarnok: Déliláb. Írta: Tutsekné-Bexheft Lilly.

Földre hullott milliók.

Arad, május 19.

A gazdák bibliájában ez a bevezető mondat: a májusi esőnek minden cseppje milliókat ér. Rózsanyilás idején ha termékeny eső öntözi meg a tikkadt anyaföldet, ha jól átázik, kellőképp átmedvesedik a szárazságtól porzó, megmedvesedett talaj: örömtől dobban meg a gazdálkodó ember kebele s hálálkodó szavakkal kezdi el reményeinek építését a kedvező aratási kilátásokra. De ha a májusi eső kimarad, lecsüggeszti gondterhelt fejét s aggodalmasan rebegi: Uram isten, miből élünk meg az idén?

Ugyszólván az utolsó percben, rendkívül nagy terméskezesség küszöbén hullott ma le az első valamire való májusi eső. Délben heves zápor volt s az ezüstös vizszálak három-négy órán keresztül zuhogtatták le a tikkadt föld száradó veté-

seire az égnek milliókat érő kincsét. Távirati hírek szerint Arad környékén kívül más vidék is részesült ebben a remegve várt áldásban. Soha időjárási bulettint nem vártak úgy, mint most várják a gazdák, birtokosok és termelők: azokat a táviratokat, melyek számot fognak tenni arról, mekkora kiterjedése volt a mai esőnek.

Ennek az érdeklődésnek az okát igen könnyű megmagyarázni. Hihetetlen az a dekadencia, amelybe országunk főterménye, a lábán álló buza, csak egy hét leforgása alatt jutott. Az Alföldön a szárazság miatt már hitvány kalászat hánnya a törpe szárból és kérdés, hogy az esők fognak-e már rajta segíteni. A Dunántul és Dunáninnen felső részén a rozsdaszédítő gyorsasággal terjed. Elég a harmat arra, hogy az alsó levelekről felkapaszkodják a felsőbbre és majdan a szár és kalászra. Kelet-Magyarország és Erdélyben a buza állása szintén nagyon rossz. Csakis egyes szigetei vannak ma még az ország területének, melyekben a buza jól fest és ha a jó esők májusban el nem maradnak, még tűrhető eredményre kecsegtet. Ez azonban az összes buzaterülethez képest csak jelentékeny kisebbséget képez. Szó sem lehet arról, hogy olyan buzatermése legyen Magyarországnak, mint tavaly és harmadéve volt. Mól leszünk az idén a 44 millió métermázsától! De a rozsdák sem ígérnek sokat. Kitékák, vékonyszálúak, apró fejűek legnagyobb részt. Az eső által jobban járt vidékeken az árpák és zabok ma még

kitűnően állanak. Egy idő óta a szárazság miatt ugyan sárgulnak, de a várva-várt eső rajtuk még sokat segíthet. Az Alföldön a zab teljesen oda van. Ugyancsak a szárazság miatt a kapások és takarmányok állapota ma egyelőre kétségbeejtő. Alig hogy kikeltek, vagy még ki sem kelt a krumpli és kukorica, amely azonban még helyrejöhet.

A kép tehát, amelyet az ország természetének mai állapotáról festhetünk, a legnagyobb mértékben aggodalomkeltő. A tőzsde már is adott ennek némi kifejezést a 20-30 filléres napi ugrásokkal, melyek azonban a mai esőzés hírére a régi árfolyamra estek vissza. A buza áremelkedését a fogyasztó Ausztria nagy kedveléssel fogadta. Már pedig, ha rossz a termés, akkor természetszerű dolog az, hogy olcsóság nem lehetséges. Hiszen az elmaradt termésért a magas gabnaárak ugyanis csak nagyon kis mértékben kárpótolhatják a gazdát.

Merész dolog ma még arról beszélni, hogy mennyi lehet a buzatermés csökkenése a múlt évihez képest; de hogy mintegy 30 százalékos meg fog ütni, azt a viszonyok ismerői már most bizonyosra veszik. Ha a rozsdá abban a gyors tempóban halad előre, mint ahogy most nekiindult, akkor egy rémületes kérdőjel előtt állunk. Eszünkbe jut az 1872-73-ik esztendő, amikor a rozsdá által megsemmisített termést learatni sem volt érdemes és az üres szalmát pénzért kellett levágnani.

Két évi tűrhető gabnatermés, habár

A bonviván lakodalma.

Írta: Zöldi Márton.

A színtársulat tagjai már délelőtt tíz óra körül teljes számban megjelentek a nyári színpad udvarán. A férfiak talpig feketében, olyik frakkosan; a nők puccosan, marabutollal, lila fátyolal és zöld napernyővel. Ez alkalommal nem próbára gyűltek össze. Sokkal ünnepesebb aktusról volt szó. A színtársulat bonvivánja, Kendey Miska esküvőjét volt tartandó a drámai szendével Lányi Malvinnal.

A násznagy teendőket nagy gyakorlati érzéssel az igazgató látta el. Bazsarózsát tűzött a gomblyukába, s felpofozta a gardero szabót, mert sietségében csak a frakknak egyik szárnyát vasalta le.

Noszolyóányokként a naiva és a szubrette szerepelt stilszerű fehér mollban. Oh a féhérség sok megjegyezésre adott alkalmat, melyeket azonban nem kívánunk reprodukálni.

A nők ösztönösen irigyelték a menyasszonyt, mert Kendey nemcsak szemrevaló, helyes legény volt, de igazi tántum. Egy mosolyal be tudta tölteni a színpadot s megjelenése kész hódítás volt. Hogy kissé korhely, kissé csélsap volt, az nem esett súlyos számítás alá. A színészvilág liberális. Azt meg van ott az ómen: „ne ítélj, hogy ne ítéltesse!” ...

A társulat borotvált arcú része viszont Kendey Miskától irigyelte azt a sötétkék szemű fekete hajú, junói alakot, ki a színpadon oly méltóságosan, fenségesen tudott lépkedni.

A direktor elvből volt elkéserevedve e házasság fölött. Azaz általánosságban a házasság fölött.

— A színházi házasságok — magyarázta mindenkinek — csak rontják az összejáratot, az illuziót. Mindkét fél veszt érdekességéből. Azután meg a gyerekek... Minek a színháznál a gyerek? Ugy fest, mintha egy huszár század mögött néhány csikó ugrádozna. Ostobaság az egész. El kellene tiltani...

De minthogy a bonviván semmi hajlamot se mutatott a bölcsesség befogadására, a direktor belenyugodott. Csak annyi mormogott:

— Jó, okuljanak a maguk kárán.

Féltizenegyre volt az esküvő kitűzve s a vőlegény sehol nem mutatkozott. Nagy izgalom támadt a színház udvarán. A szolgál, kit elküldtek a vőlegény lakására, azzal a jelentéssel tért vissza, hogy nem is volt otthon. Eltelt egy negyed, eltelt egy félóra s a vőlegény még mindig távollétével tündökölt.

— Különös, nagyon különös, mormogta vegeyesen és karban.

Az igazgató egyelőre csak a következő nyilatkozatra szoritkozott:

— Esküszöm, mikor én esküdtem, egymásodpercet se késtem.

— Fájdalom, igaz, mondotta az igazgatóné, ki szeretett harapós lenni.

Ismét eltelt egy félóra. Az öreg tisztelendő, egy nagy színházbarát, már kétszer is át-üzent, hogy mi lesz? Nem tudtak neki választ adni.

— Egyelőre, mondotta a sugó, nem tehetünk mást, mint hogy várakozunk.

A legjobban az bosszantotta a társulat tagjait, hogy a menyasszony nagyon nyugodtan viselkedett. Csak annyit mondott:

— No nézzék az a haszontalant.

A naiva nem tudta megérteni, hogy hogy lehet ilyesmit ilyen közömbösen venni. Ha vele történnék, hát a Dunába ugrana.

— Hol van itt a Duna? — kérdezte a komikus. — Nagysádnak kétszáz kilométert kellene utazni, hogy tisztessé szándékát végrehajtsa.

Az udvar háttérében az igazgató körül négyen-öten csoportosultak és izgatottan tárgyaltak valamit. Az igazgatóné kíváncsi letts a csoporthoz lépett.

— No mi az? — kérdezte.

— Pszt — mondotta az igazgató rejtélyesen — még nem tudjuk, mi van a dologban.

— Micsoda dologban?

— Pszt, nem szabad elárulni, lehet, hogy tévedünk.

— Miben?

— Pszt, nagyon gyanus körülmény merült fel.

épül a nagybereznai vasut, mely huszonkét millióba kerül, de bizonyos, hogy semmit sem fog jövedelmezni. Kifogásolja, hogy ennek a vasutnak az építését már meg is kezdték, és így a törvényhozást bevégezt tény elé állították. A javaslatot elfogadják.

Ernszt Sándor szólal fel ezután. Hosszasan beszél és bírálja a javaslatot és megállapítja, hogy a beruházási költségek jelentékeny részének a rendes költségvetésben volna a helye. Kifogásolja, hogy az eredeti beruházási javaslatból törölték az egészségügyi építkezéseket. Ajánlja, hogy a pénzt ne idegen bankokból szerezzék a kormány, hanem maga bocsásson ki kötvényeket.

Szederkényi Nándor azt látja, hogy a beruházási javaslattal csak a bécsi katonai körök kapják meg a magukét.

Banyovszky Sándor gróf a javaslatot általánosságban elfogadja.

(Önálló várn, Iparpártolás.)

Hock János az önálló várn terület szükségességét hangoztatta. Bővebb kritikától ezuttal tartózkodik, mert úgy értesült, hogy a kormány bizonyos megállapodások kötik a beruházásokat finanszírozó bankcsoporthoz, mely megállapodásnak kötelező ereje a csoportra nézve csakhamar lejár. A javaslatot egyébként elfogadja.

Kaas Ivor br. szólott ezután. Ő volt az egyetlen, aki a javaslathoz nem járult hozzá.

Ezzel az általános vita véget ért.

Lukács László pénzügyminiszter megnyugvással látja, hogy egy felszólaló kivételével az egész Ház elfogadja a javaslatot. Bejelenti, hogy a kormány az iparpártolást nem hagyja abba és ha egy-két évre meg is szorítja a pártolásra szánt összeget, ez nem jelenti a támogatás elejtését. (Helyesítés.)

(A javaslatot elfogadják.)

A pénzügyminiszter röviden polemizált még a felszólalókkal s erre a Ház a beruházási törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Következett a részletes tárgyalás. **Sebes Dénes**, **Tisza István** gróf, **Lukács Gyula** és **Hieronymi Károly** felszólalása után a beruházási javaslatot elfogadják részleteiben is.

Buzáth Ferenc indítványára a miniszterelnök hozzájárulásával ülés végén elhatározta a Ház, hogy holnap a beruházási javaslat harmadik olvasása kerül sorra, azután megválasztják a kvóta-bizottság tagjait, végül pedig a kultuszminiszter és a földmívelésügyi miniszter fognak válaszolni néhány régebbi interpellációra.

TÁVIRATOK.

Nagy lovasuti sztrájk.

Berlin, május 19. A *Vorwärts* jelenti: A nagy berlini közúti vasut 1200 műhelyi munkása sztrájkol.

Rosszul életem színeltem, kimentem az udvarra s hirtelen felkuszam a szénás szekér tetejére. Ott szépen meglapultam. Egy darabig hallottam, hogy keresnek az udvaron, kiáltották nevemet, de én hallgattam. Mélységesen hallgattam. Annyira mélyen, hogy szépen elaludtam.

— Elaludt? — kérdezték mindenfelől.

— Igen, elaludtam. Mert mért tagadnám, hisz a házasság előtt történt, kissé becsiptem. Magyarán részeg voltam. Mikor felébredtem, csodálkozva tapasztaltam, hogy az ágyam mozog, döcög. Nos, a szénás szekér valószínűleg még hajnalban elindult. Megnéztem az órát. Féltizenegy! Leugrottam a szekérről és veszekedni kezdtem a kocsissal. Elmagyaráztam neki hogy milyen helyzetbe sodort. Kérdeztem, hogy mennyi idő alatt érhetek vissza a városba? „A szénás szekéren este” — hangzott a válasz. Szerencsére egy másik paraszkecsit vettünk észre, megállítottam, fejedelmi borraivalót ígértem s elhozott. Ennyi az egész.

A magyarázat mindenkit kielégített. Még a főtisztelendő urat is. De a derék pap mégis szükségesnek látta a következőket kijelenteni:

— Kedves öcsém. Miska! Igaz, hogy az irás szerint a részegembernek a szénás szekér is kitér, de én mégis szebbnek, ildomosabbnak tartom, ha a részegember tér ki a szénás szekérről...

Elsimult háboru.

Washington, május 19. A perui követ közli a miniszterelnökséggel, hogy jelentéseket kapott, a melyekből kitűnik, hogy a Peru és Brazília között való hárcu kitörése kevésbé valószínű. A vitás területekre vonatkozó tárgyalásokat kedvezően indították meg, miért is van reményesség arra, hogy az ügyet békésen szabályozzák.

A japánok Mukden alatt.

(Diadalmas előnyomulás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 19.

A japán főhadserg eljutott már **Mukden közelébe**. Ez a híradás érkezett Londonon át a harctérről s ha igaznak bizonyul, akkor a japán haderő gyorsaságához csakugyan alig hasonlítható más hadsereg. Sebesen, szinte szédületes sietséggel haladnak előre a fölkelő nap országának katonái a harctéren, vezetve olyan hadvezérek által, akik a legnagyobb feladatokkal is alaposan meg tudnak birkózni.

A tegnapi amerikai forrásból érkezett hírt, hogy a döntő ütközet **Kuropatkin** és **Kuroki** csapatai közt már megtörtént, a mai jelentések nem erősítik meg. De egybehangozóak a tudósítások abban, hogy a legközelebbi jövőben — talán már napok múlva — igen komoly események fognak bekövetkezni. Ezt valószínűvé teszi a híradás, hogy a japán főcsapatot csak harminc mérföldnyi távolság választja el Mukdentől, ami összesen csak tizenöt órai járást jelent. A csatának tehát hamarosan ki kell törnie.

Sok verzió kering arról, hogy mekkora az a japán haderő, amely Mukdentől északra operál. Az egyik hírforrás azt jelenti, hogy három japán hadosztály — összesen hatvanezer ember — eltűnt s az oroszok minden rekognoszkáló munkája sem tudja kideríteni, hogy ezek a hadosztályok merre vannak. Lehet, hogy ez a sereg a Jalutól észak felé halad előre és hátban vagy oldalról támadja meg az orosz főcsapatot, míg hat hadosztály egyenes irányban nyomul előre Mukden felé **Kuropatkin** csapatai ellen.

Niucsvangot most már teljesen kiűrtették az oroszok s így a japánoknak azon a vidéken messze területen szabad mozgásra és csapatok elhelyezésére módjuk van. A nagy sietség, amely a japán hadsereg operációit jellemzi, kétségtelenül bizonyítja, hogy a japánok semmi esetre sem akarják bevárni azt, amíg az orosz hadsereg megerősítést kap. Ez különben is stratégiai baklövés volna, amilyent a japán hadvezetőség részéről föltételezni nem lehet.

Mai távirataink a következők:

Tokió, május 19. A második hadseregnek május 5-től 17-ig terjedő időközben való tevékenységéről szóló hivatalos jelentés így hangzik: Május 5-én szállt partra a hadsereg az e célra megállapított helyen a hajóhad védelme alatt. A partraszállás reggel 8 órakor kezdődött. Ellenséget nem láttunk. Belsőültek jelentésével szerint mintegy 300 orosz állt **Pulantienben**, 100 a ginsukavai uton, 300 **Ficsukabában**, 600 a partraszállás helyén. Azonnal csapatokat küldtünk **Ficsukabába**, hogy pusztítsák el a táviróvonalakat és a vasutat.

Május 6-án a csapat elűzött egy kis ellenséges csapatot a **Pulantien**től délre levő egyik magaslatról és megszállta a délkeletre lévő

vasuti állomást. Ugyanekkor a hadmérnökcsapatok elpusztítottak egy hidat és egy távirót. Közben 300 főnyi gyalogságból és 100 lovasból álló ellenséges csapatra akadunk. A japánok vesztesége egy halott és négy sebesült, 200 főnyi orosz lovascsapat **Gimszukavából** visszavonult és ellentállás nélkül hagyta elpusztítani a vasuti vonalat és elfoglalni a vasuti anyagot.

Május 7-én az egyik csapat elpusztította a **Pulantien** és **Szandsillpu** között lévő vasutat és távirót, közben szétszórva a 100 főnyi ellenséges lovasságot. Ez a csapat pusztította el a vasutat és a távirót **Szandsillputól** északra keletre. Az ellenséggel való utolsó összefütközésekor egy hadnagy és három közember elesett, kilenc pedig megsérült. E hó 18-án elpusztították a **Pulantien**től északra keletre lévő vasutat. 16-án megszállottak egy dombost **Tikisaton** és **Csulicsan** között. Az ellenséget, melynek ott 3-4 zászlóalja és nyolc ágyuja volt, dél felé elűzték. Veszteségük 146 halott és sebesült.

Csifu, május 19. Ma bárkaraj érkezett ide 200 kinaival. Több orosz szökevény, kik kedden reggel hagyták el **Dalnit**, azt jelentik, hogy megkísérelték a hajójavitó és a rakodópart felrobbantását. A kísérletek nem sikerültek, de a **talienvani rakodópartot elpusztították**.

Berlin, május 19. **Joachim Albrecht** porosz herceg szárnysegédek közli a **Nationalzeitung**gal, hogy a herceg végleges döntés szerint nem vesz részt a délkeletafrikai háboruban.

Páris, május 19. Egy ma délután érkezett távirati hír szerint a **japánok bevonultak Niucsvangba**.

Zilahy és a debreceniek.

(Négy felebbezés a közgyűlés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

Debrecenből jelentik, hogy tegnap egyszerre három felebbezés érkezett a város polgármesteri hivatalához. Mind a háromnak egy a szövege: azt kívánja, hogy a közgyűlés semmisítse meg a tanács határozatát és ne adja a színházat **Zilahy Gyulának**, hanem bizza ismét **Makó Lajosra**.

Az első felebbezést **Márton Imre** és társai összesen heten, a másodikat **Móritz Ferenc** és társai, összesen szintén heten, a harmadikat **Perick Antal** és társai, összesen negyvenheten írták alá.

A három felebbezést 16-án délután, tehát a felebbezési határidő utolsó órájában adták postára. Mindhárom felebbezésnek egy és ugyanaz a szövege van, még pedig a következő:

Tekintetes tanács! Alulírottak Debrecen sz. kir. városnak részben törvényhatósági bizottsági tagjai, mindnyájan azonban a közterheket viselő adózó polgárai a tekintetes városi tanács ama határozata ellen, melylyel a városi színház bérletét a következő hat évi új ciklusra a mostani igazgató, **Makó Lajos** mellőzésével **Zilahy Gyula** aradi színházgátonak adta bérbe, ezennel felebbezünk és kérjük ezen felebbezésünket a Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűléshez véleményezés nélkül felterjeszteni.

A tekintetes bizottsági közgyűlést pedig, kérjük, hogy a városi tanács határozatának megváltoztatása mellett, a színház bérletét továbbra is a mostani színházgáton **Makó Lajos** urala bizni méltóztassék.

Indokaink a következők:

Alaki szempontból. Törvény szerint olyan községi ügyekben, melyek községi adózással kapcsolatosak, minden adózó községi lakos jogosítva van a községi képviselő, illetve hatóság által hozott határozatok ellen felebbezési jogorvoslással élni, s mivel a városi színház bérbeadása anyagi áldozatokkal van összekötve, mert a bérlő nagymérvű szubvencióban részesül, amely szintén községi adóból, de minden

esetre községi jövedelemből fedeztetik, úgy látjuk, hogy jogunkban áll a Tekintetes Tanács határozatainak megfeleltetése.

Érdemi tekintetből. Előre kijelentjük, hogy mi egyik vagy másik szinigazgató fény avagy árnyoldalával nem kívánunk foglalkozni, mert hiszen e tekintetben mindenki meg tudja alkotni a saját véleményét és alapul azon meggyőződését, hanem mi egyszerűen csak a helyzetet, a létező állapotokat akarjuk megvilágítani és alkalmat akarunk nyújtani a város nagyszámú tagból álló képviselőinek arra, hogy e tárgyban szélesebb körben nyilvánító nézetük kifejezést adhasson, a fennforgó kérdésben itélkezessék.

A dolog úgy áll, hogy Zilahy Gyula ur lehet igen ügyes színész, talán elfogadható szinigazgató is, de mi őt utóbbi minőségben nem ismerjük. Azonban Makó Lajos urat, a mostani szinigazgatót, városunk szülőltjét, mint szinigazgatót, a legelőnyösebben ismerjük, de ismerjük nemcsak mint hivatott, ambiciózus szinigazgatót, aki idejének minden percét hivatásának szenteli, hanem ismerjük őt, mint olyat, a ki semmi anyagi áldozatoktól nem riad vissza, hogy jól szervezett társulatot tartson fenn s emellett minden színművelődési ujdonságot megszerezzen s a színházlátogató közönség műélvezetét tőle telhetőleg fokozott mérvben biztosítsa.

Mi Makó Lajos mostani igazgatóknak egyéb hibáját nem ismerjük annál, hogy nevezett városunk szülőltje s hogy ő éppen ezen város színházának magas fokra való emelésében találja ambícióját.

Megemlítjük még, hogy Makó Lajos, a jelenlegi szinigazgató szintén megfeleltette a közgyűléshez a szinügyi bizottság és a tanács azon határozatát, amelylyel Zilahynak adták oda a debreceni színházat.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Fedora, dráma. Italia Vitaliani olasz szinművész és társulatának vendégjátéka.
Szombat: Stuart Mária, dráma. Italia Vitaliani olasz szinművész és társulatának vendégjátéka.

* Az olasz szinművészet Aradon. *Italia Vitaliani* társulatával együtt ma este mutatkozott be az aradi közönségnek. Illetve ne tulozzunk: ma este akart bemutatkozni a közönségnek. A nyári színház padjai azonban ásitottak az ürességtől, úgy, hogy a mai este bevétele aligha fedezi a színházi világítást és egyéb kiadásokat. Pedig ennek a részvételestégnek nincs jogosultsága, mert nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a vendégművész *Zaza* cimzerepében ma este olyan alakítást mutatott be, amely megűti a külföld szinpadai csillagait. Dusének és Sarah Bernhardnak a mértékét. Valósággal csodás ennek a művésznőnek az érzelmskálaja; minden affektált hatási eszköz nélkül, anélkül, hogy csillogó toilletteket vagy szinfalhasogató művésziességet mutatna be, végig megy a közönyösségtől a legerősebb lángolásig, a szerelemtől a gyűlöletig az érzelmei minden fokozatán. Szinte szuverén öntudatossággal érezteti a közönséggel művésznői voltát. A ledér, közönséges nő alacsonyágát, amely egy ártatlan kisleány látására beleolvad a legfinomabb érzélgősségbe, olyan mesteri erővel játszotta meg, amely jogosulttá teszi azt a föltevést, hogy Italia Vitaliani Réjane asszony mellett is alaposan megállaná a helyét. És ami a legfőbb, az a diszkréttség, amelylyel a legdurvább helyeket is elsimitja anélkül, hogy ez a darab, vagy az előadás rovására menne. Maga a társulat nyomába sem ér a művésznőnek. Közepesen jó vidéki színészek, akik közül egyedül Carlo Duse emelkedik ki művészi, bár kissé modoros játékaival. Igen ügyes volt még *Germani* kisasszony. A többiekéről sok jót nem lehet mondani. Nagyrészt modoros, sokszor esetlen színészek, akik bár elég simán társalognak, de erősebb effektusok kihozására képtelenek. Mindennek dacára igazi művészi eseménynek mondhatjuk Italia Vitaliani vendégjátékát, és az aradi közönség érdeklődésének azt, hogy a színházban annyian sem voltak, amennyien egy valamire való tetszésnyilvánítást tudtak volna kihozni. Ellenben észleltük, hogy egyesek elő-

adás közben oly botránnyos hangossággal társalognak, aminőt még diszkrétebb szalónokban sem enged meg magának az ember. Egyebekben pedig örömmel jelentjük, hogy az orfeumok ma este is tele voltak. (b.)

Az aradi orsz. tornaünnep.

(Husz egyesület jelentkezése. — József főherceg zászlószége. — Az első tornászcsapat Aradon. — Elszállásolás. — Tribünjegyek. — A tornabál. — Adományok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

Két nap múlva, május huszonkettikén és huszonharmadikán lesz Aradon a magyar tornászok országos versenye és ünnepélye. A versenyrendezés elvégezte a rábizott munkát és a részletes program is elkészült már. A verseny iránt nemcsak Aradon és a megyében, de a szomszéd vármegyékben is, sőt ország-szerte nagy az érdeklődés. Ez érthető is, mert az aradi ünnepély nem csupán az abban résztvevő tornászok ünnepe lesz, hanem az egész nemzeté.

Mi, a magyar sajtó részesei, mindig éber figyelemmel kísértük a magyar nemzetnek a tornázás terén való mozgalmait s bátorító, buzdító szavunkat mindig föl-emeltük a magyar testgyakorlás érdekében, mert abban a nemzet legfőbb kincsének: a közegészség ápolásának egyik hatalmas tényezőjét látjuk.

Itt időszerűnek tartjuk idézni *Berzevicsy* kultuszminiszternek egy mondását:

A kultúra fejlődésének modern iránya azzal a veszéllyel fenyeget, hogy életünket legbecesebb kincsétől fosztja meg: az ifjuság üdeségétől. A testi nevelés felkarolása s az ifjusági játékok ezt a veszélyeztetett kincset vannak hivatva megóvni, vagy — ha kell — visszaszerezni.

A fővárosból és a vidékről lelkesedéssel készülnek a tornászok bajnokai az aradi ünnepélyre, hogy meggyőzzék a közönséget arról, hogy Magyarország fiai még nem satnyultak el s a magyar nemzet még ma is képes „párducos ősei” nyomdokaiba lépni s csak akarnia kell, hogy Európa művelt népeivel a tornázás terén is kiállja a versenyt.

Összesen husz egyesület jelentkezett a versenyre 800 tornásszal. Az intézők nagy gondnal voltak most a mindeddig kevésbé érvényesült csapatversenyekre. A füleslabda versenyére hat, a futballéra négy sportegyesület jelentkezett.

József főherceg értesítette az *Aradi Tornaegyesületet*, hogy a zászlószegét kegyesen elfogadta s annak a zászló rudjába való illesztésével az elnökséget megbizta.

Tegnap este 7 órakor a gyorsvonattal érkezett Aradra az első tornászcsapat: a magyar-óvári gazdasági akadémia atlétikai klubjának tagjai. Az ifjakat a vasutnál Kovács Vince, az elszállásolási bizottság elnöke fogadta és a tanítóképző intézetben elszállásolta. Ennek csapata az ország egyik leghíresebb füleslabda csapata. Az aradiak fognak velük szembeke-
rűlni.

Az Aradi Tornaegyesület néhány nappal ezelőtt megkereste a temesvári VII. hadtestparancsnokságot, hogy a katonai raktárból az ünnepély tartamára ötszáz személy elszállásolására szükséges ágyneműt bocsásson rendelkezésre. A hadtestparancsnokság ezt a kérelmet, a hazai tornaügynek a nemzeti véderőre való fontossága folytán, készséggel teljesítette. A teljesen új ágyneműk ma érkeztek Aradra.

Az összes tornászokat az új állami tanítóképző intézet helyiségeiben szállásolják el.

Tribünjegyek már kaphatók. Ismételtlen figyelmeztetjük a közönséget, hogy a jegyeket az ünnepély mindkét napjára a saját kényelme érdekében előre váltssa meg, mert a versenytéri pénztárt előreláthatóan annyira meg fogják ostromolni, hogy a pénztárkezelőség, a nagy torlódás miatt, nem lesz képes minden kívánalomnak eleget tenni. Most még kaphatók jegyek az ünnepély mindkét napjára a már említett üzletekben egymás mellé. Megemlítjük még, hogy mind a két nap egyformán érdekes. Különbség köztük nincs. Mind a két napon csak főversenyek és döntő mérkőzések vannak.

Óriási érdeklődés mutatkozik a bál iránt. Nagyban készülnek városzerte a táncvigalomra, mely igen fényes és kitűnő mulatság lesz. A bálrendezés a katonazenét 22-én éjjelre már lefoglalta. A katonazene, szép idő esetén a városligeti pavillonban fog játszani. A pavillon körül térséget a táncmulatság céljaira elkülönítik s azt villannyal és lámpionokkal világítják meg. Bent a nagyteremben is fognak táncolni cigány mellett. A termet erre az estére virágokkal és zöld füzérrel gazdagon földiszítik.

Az ünnepély költségeihez már eddig számosan járultak hozzá. Itt első sorban említjük meg Arad szab. kir. várost 2000 korona adománnyal.

Befolytak továbbá *Heinrich Sándor*, mint az országos tornaünnepély pénzügyi bizottságának elnökéhez az ünnepély költségeinek fedezésére a következő nagyobb adományok: Allamsegély 1500 kor., Arad-csanádi egyesült vasutak 400 korona. 100 koronával járult hozzá az Aradi ipar- és népbank, az Arad-csanádi takarékpénztár, az Aradmegyei takarékpénztár, a „Victoria” takaré- és hitelintézet, a Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde, 50 koronával Neuman Dániel. Ugyancsak hozzá érkeztek a zászlószegékért eddig a következő nagyobb összegek: 100 korona Bohus Zsigmond bárótól és Pap I. János püspöktől, 50 korona ifj. Neuman Adolf, Neuman Dániel, Cseh Ervin horvát miniszter, Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár, Aradmegyei takarékpénztár és Csekonits Endre gróftól.

Ezzel még korántsem záródott le a névsor, mert az ünnepély lefolyásáig remélhetőleg még számos olyan előkelőség lesz, ki ilyen tekintélyes összeggel fogja előmozdítani az országos tornaünnep és az Aradi Tornaegyesület hazafias és kulturális céljait.

Arad átirata

Szeged város közgyűlésén.

(A vidéki szinészet megóvása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

Aradváros törvényhatósági bizottság, mint ismeretes, egyik multkori közgyűlésén oly értelmű határozatot hozott, hogy a kormánytól törvényhozási intézkedéseket kér arra, hogy a vidéki színészek évközben Budapestre büntetlenül el ne szerződhesseken. Mert ezek a szerződésesek a vidéki szinészet érdekeit sértik.

A feliratot a város pártolás végett megküldötte az összes törvényhatóságoknak. Szeged ma foglalkozott vele s valószínűleg abból a tapasztalatból indulva ki, hogy mivel Aradváros ad hoc-bizottságok kiküldésére igen szerelmes: a saját átiratát — már csak a stilszerűség kedvéért is — kiadta egy ad hoc bizottságnak.

Az érdekes színházi vita Szeged város közgyűlésén így folyt le:

Gaál Endre dr. kulturszenátor referálta Arad város törvényhatóságának a kormányhoz intézett feliratát, amely a vidéki szinészetnek

a végromlástól leendő megóvása érdekében eltiltandónak tartja, hogy vidéki színészek szezon tartama alatt szerződésük fölbontásával vidéki állomáshelyüket elhagyva, fővárosi színház kötelékébe léphessenek. A színügyi bizottság azt javasolta, hogy a fölirat fölött, amely a színészek és színigazgatók magánjogi viszonyait illeti, térjenek napirendre. Ehez a javaslatához hozzájárul a tanács is.

Pillich Kálmán nem fogadja el a tanács javaslatát, amely fölületes, a helyett, hogy megragadná az alkalmat a vidéki színészet s jelesül a szegedi színészet jövődjére vonatkozó aktuális kérdések megvitatására. Hosszasan beszél a magyar színészet s jelesül a szegedi színészet ragyogó multjáról, siralmas jelenéről és azokról a szomorú kilátásokról, amelyeket a jövő ígér. Szerinte itt az alkalom, hogy a segítség módjait megbeszéljék, a színházi szerződést átdolgozzák. E célra a színügyi bizottság mellőzésével egy *ad hoc* bizottság kiküldését indítványozza.

Káplány Géza rámutat arra, hogy a közérdek fölötté áll a magánérdeknek s ez okból nem oszthatja a színügyi bizottság álláspontját. Szerinte is sok a baj, amin segíteni kell, miért is Arad város köriratát pártolandónak tartja.

Gaál Endre dr. ezzel szemben azt vitatja, hogy a színház jövője független az aradi köriratban foglaltaktól, amelyek mellőzését a fölhozott okokból maga a színigazgató ajánlotta a színügyi bizottságban. Elfogadásra ajánlja a tanács javaslatát.

A közgyűlés ezután szavazással döntötte el a kérdést. A tanács javaslatát 30 szavazattal 27 ellenében mellőzték s *Pillich* Kálmán indítványát fogadták el egyhangulag.

A hercegnő kocsiában.

(A német császár népszerűsége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

Az uralkodók nemcsak népszerűséget, hanem a „nagy” melléknevet is olyan apró-cseprő dolgokkal szerzik meg, a mikre a politika ügyet sem szokott vetni. Ha a nép szeretetébe fogad egy-egy uralkodót, akkor az rendszerint barátságos, jóindulatu modoráért történik s leggyakrabban apró kis jelenetekből fonódik össze az a szeretet, hűség és ragaszkodás, melylyel a népek az uralkodók életét boldoggá tudják tenni.

II. Vilmos német császár az, a ki legjobban ért az ilyen hánasmódhoz. Legutóbbi saarbrückeni utja alkalmával történt a következő kis eset:

Vilmos császár szombati saarbrückeni látogatásakor leánya, a tizenegy éves *Viktória Luiza* hercegnő visszamaradt Saint-Johannban, az udvari vonat kocsiában. Abban a reményben, hogy a császári pár kis leányát is elhozza magával a városba, gondoskodás történt, hogy a saarbrücki tanácsteremben három polgárleány virágcsokrot nyújtson át a kis hercegnőnek. Mikor a császárné ezt meghallotta, elrendelte, hogy a kis leányokat vigyék a vasúthoz, hogy ott átadhassák a hercegnőnek a csokrot.

A boldogságtól áradzó három gyermek *Mirbachna*, a császárné udvarmesterének a kíséretében hajtatott a vasúthoz, ahol felmászta a hercegnő kocsiába. A három kislány egyike később elmondta, hogy milyen volt a fogadtatásuk és hogy mik voltak az élményeik:

— A hercegnő éppen vacsoránál ült, tojást evett és egy csésze kakaót szüröcsölt. Mikor meglátott bennünket, igen barátságosan közeledett felénk. Nagyon jól láttuk, hogy fehér ru-

hácskáját épügy bemocskolta tojássárgájával és kakaóval, mint mi szoktuk. Meleg köszönettel fogadta el csokrunkat, nagyon örült neki és „magá”-nak szólítva bennünket, megkérdezte a nevelnket s épügy mulatott velünk, mintha már nagyon régóta ismerne bennünket. Nagyon vigkedvű volt, mikor visszatértek a szüleik. A császárné is nagyon kedves volt hozzánk és azt mondta:

— Gyerekek, ha Berlinbe jöttök, akkor kérlek benneteket, látogassatok meg bennünket a várpalotában. Ezt meg kell ígérnetek.

A kis hercegnő is csatlakozott a kérelemhez. A császárné még hozzátette:

— Egyszer még meg fogom nézni a vidéket is.

A császár megszorította a kezelnket, és mikor én erősen visszaszorítottam, nevetve a másik kezét is föléje tette. A császári pár megcsókolt bennünket és a császár még azt mondta:

— Nos, kedves gyerekek, a szép csokorért lányomnak valamit ajándékoznia kell.

Mikor már a perronon álltunk, a császár és császárné még mindig integettek a fejekkel, míg csak el nem ment a vonat.

Elsülyedt japán hadihajók.

(A japán flotta katasztrófája.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 19.

A japán flottát, mely eddig az egész világ bámulata közt fényes győzelmekkel manővrozott a keletázsiai vizeken, most érte az első számbavehető veszteség, a mióta a háború kitört. Ez a veszteség katasztrófának beillik, a mennyiben a japán haderő legnagyobb hadihajója és a legpompásabb cirkálója esett áldozatul s elpusztult közel hétszáz kipróbált, ügyes tengerész.

Sietünk megjegyezni, hogy a váratlan katasztrófát, melyen az oroszok bizonyára ujongani fognak s hosszú örömhireket fognak róla táviratozni a sirögöresökben szenvedő cárnak, korántsem lehet az ellenség hadi tényének felróni. A két hajót nem az oroszok pusztították el hősi küzdelem után nyílt ütközetben, mint ezt a japánok nemrégiben megtették számtalan nagy orosz csatahajóval, hanem a partok mentén dugva elrejtett aknáknak, melyeket a japánok a maguk biztonsága érdekében el akartak az utból távolítani.

A katasztrófát, mely még vasárnap történt, egy magántávirat jelzi akkorán, aminőnek fönnebb elmondottuk. *Togo* admirális a mikádóhoz küldött jelentésében megerősíti ugyan a két hajó elvesztését, de az emberáldozatok számát illetőleg az ő táviratában amattól nagy az eltérés. A legközelebbi jelentések a részletekkel együtt bizonyára fel fogják deríteni az igazságot.

A két hajó elvesztéséről az alábbitáviratok számolnak be:

Tokio, május 19. *Togo* admirális jelenti: E hó 15-én Port-Arthur előtt a *Hatzuge* cirkálóhajó a sűrű ködben nekiment a *Yosimo* nevű cirkálónak. Az összeütközés oly heves volt, hogy a *Yosimo* elsülyedt. Mindössze kilencven embert tudunk megmenteni. Ugyanazon nap a *Hatzuge* nekiment az orosz aknának és szintén elsülyedt. A ha-

jón volt tisztékbl és legénységbl három százat megmentettünk.

Egy magántávirat szerint a „Hatzuge” nem cirkáló, hanem hadihajó volt, még pedig a japánok leghiresebb, legnagyobb hadihajója. A „Yosimo” is gyönyörű cirkáló volt és büszkeségét képezte a japánoknak.

Mindkét hajó elsülyedt. A katasztrófát a part közelében lévő robbanó aknák okozták, melyeket a japánok el akartak távolítani.

A „Hatzuge” 760 főnyi legénységéből e magántávirat szerint 440 halálát lelta. A cirkáló embereiből 270 meghalt és kilencven megmenekült.

Togo admirális jelentése nem mondja, mennyien voltak az elsülyedt hajókon s csak arra szorítkozik, hogy a megmentett legénységről számol be. Valószínűnek tartják, hogy a két hajón kevesebben voltak a katasztrófa pillanatában, mint azt a magántávirat adatai jelzik.

MULATSÁGOK.

(=) A polgári leányiskola majálisa. Az aradi polgári leányiskola növendékei holnap, pénteken tartják meg majálisukat a kiserdőben. A leányok délután félhárom órakor gyűlnek össze az iskolában és onnan indulnak ki a ligetbe, ahol aztán — hacsak az eső el nem rontja — nagy lesz a vígasság. A tavaszi mulatság, a mely táncvizsgálattal lesz egybekötve, este hét óráig tart.

(=) Műkedvelői előadás Uj-Mikalakán. A mikalakai állami iskola növendékei Szubu György állami tanító vezetése alatt f. 22-én, pünkösd első napján Uj Mikalakán, Lázár Péter nagyvendéglőjében, a mikalakai uttelepi iskola-alapjára, ének és szavalatokkal egybekötött jótékony célu színelőadást tart, melyre a jótékony célt pártoló közönséget ezután is meghívja a rendező-bizottság. Az előadás délután 8 órakor veszi kezdetét, mely után este 8 órakor táncmulatság lesz. Belépő díj a színelőadásra I. sor hely 60 fillér, II. sor hely 40 fillér, a táncmulatságra 60 fillér.

= A gyoroki önkéntes tűzoltó-egylet május hó 23-án, pünkösd második napján a lippai gyermekzenekar közreműködése mellett, a kies fekvő Kecskésen majális rendez. Indulás reggel 7 órakor a piac-térről. A tánc folytatása este 8 órakor a gyoroki nagyvendéglő kerthelyiségében lesz.

Tolvaj tűzérőnkénytes.

(Letartóztatás a lakmányában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

A kaszárnya(ragédiák sokaságából csak egyik-másik jut a külvilág tudomására, ha titokzatosan sugdosnak maguk között a katonák. Így beszélnek pár nap óta megdöbbenéssel és részvétellel arról a tűzérőnkénytesről, ki becselenítő bűn tehével a nagyváradi tűzérőnkénytes börtönének lakója mint vizsgálati fogoly s ott várja a hadbíróóság szigorú ítéletét.

Május 1-én vonultak be a temesvári hadtest önkéntes iskolájából elméleti kiképzésük után, mint káplárok csapattestekhez az egyévi önkéntesek. Nagyváradra, a 19. hadosztály tűzérőnkénytesekhez is többen jöttek és minden századhoz egy-kettő nyert becsztást a hátralevő fél-évre előirt csapatszolgálat letöltésére. A nagyváradi önkéntesek között volt *B. L.* egy beregszászi előkelő megyei tisztviselő fia, a ki civilben jogász s mint ilyen már jogi tanulmányait abszolvált is. Ez a fiatal ember e történet szánalomra méltó hőse.

Már Temesvárott, az önkéntes iskolában gyakran fordultak elő lopások. Ruhásműje,

órája, pénze, vagy könyve tűnt el valamelyik önkéntesnek s nem jöttek nyomára a titokzatos lopásoknak, melyek ismétlődtek, bárhogyan bűntették és változtatták is az önkéntesek mellé beosztott takarító személyzetet. Nagyváradon ismét napirendre kerültek a lopások, csaknem valamennyi önkéntest megkárosította valamivel az ismeretlen tolvaj.

Néhány nappal ezelőtt egyik önkéntes megismerte egyik kollégáján egész új nadrágját. Kérdőre vonta kollégáját s ez előadta, hogy a nadrágot B. kínálta neki eladásra s minthogy szüksége volt rá, meg is vette tőle. A nadrág tulajdonosa jelentést tett századparancsnokánál s a megindult vizsgálat nyomán súlyosan kompromitáló adatok merültek fel B. ellen. Alapos a gyanu, hogy ő követte el az önkéntes-iskolában történt lopásokat.

Scholtz kapitány, az 1. század parancsnoka, kinek századában szolgál a megtévedt önkéntes káplár, letartóztatva B.-t. Jelentést tettek a hadbírósnak, honnan várják most a hadbírot, hogy a fölvevett jegyzőkönyvek alapján a további vizsgálatot megejtse.

A rendszeres lopásra vetemedett fiatal ember természetesen elveszti önkéntesi rangját és nagyobb fogság is vár rá. A szomorú szenzációról az ezredparancsnokság értesítette a fiatal ember családját.

Az új ágyúk a delegációban.

(A miniszterelnök nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 19.

Vérmes reményekkel ismertette a magyar kormány ma a delegáció hadügyi bizottsága előtt az új ágyúk beszerzéséről szóló törvényjavaslatot.

Vérmes reménye a miniszterelnöknek arra irányul, hogy az ország minden megrázkodtatás nélkül fogja elviselni az újabb katonai terhet, mely azonban, ezt el kell hinnünk, a Monarchia harcképessége szempontjából feltétlenül szükséges. A kormánynak az a terve, hogy Magyarország által fizetendő hozzájárulást úgy szerzi be, hogy az adófizető polgárság ezt közvetlenül egyáltalán ne érezze, hanem egy *kevéssé pénzügyi művellettel*, az állam hitelképességének igénybevételével intéztessék el a nehéz kérdés.

A törvényjavaslat bemutatásáról a következő tudósítás számol be:

A magyar delegáció hadügyi bizottsága ma délután négy órakor Szápáry Gyula gróf elnöklése alatt ülést tartott, melyen az új ágyúk beszerzéséről szóló törvényjavaslat került tárgyalás alá.

Münnich Aurél előadó ismerteti a javaslatot és elfogadásra ajánlja.

Pitreich hadügyminiszter a javaslat ajánlására körülbelül ugyanazokat mondja el, mint az osztrák delegációban.

Münnich és Hegedüs Sándor hozzászólásai után Tisza István gróf miniszterelnök rövid beszédben ismertette a magyar kormány álláspontját. A kérdés az volt, hogy ágyúink, a melyek eleinte híven teljesítették kötelességüket, a modern vívmányok által tul lettek szárnyalva. A kormány nem veheti át a felelősséget, hogy a nemzet ifjúsága elavult fegyverekkel küldje az ellenség elé.

Kifejti, hogy az új ágyúkra körülbelül 234 millió korona kell. De ez nem minden, a menyiben haditengerészetünknek új hadihajóhoz szintén költség kell, úgy, hogy *összesen mintegy 400 millió lesz a szükséglet*. Ehhez még egy bizonyos összeg jön, mely 50 milliót tesz ki, ha az új véderőtörvény a két éves szolgálati időt hozná be.

A kérdés — ugymond a miniszterelnök — ipari szempontból is igen előnyösen oldatott meg. Ha a katonai szükségleteket évről-évre, kis részletekben szerezték volna be, akkor az ipar nem rendezkedhetik be; de ha nagy megrendeléseket kap a magyar ipar, akkor berendezkedhetik oly gyárakra, a minők eddig még nem voltak.

A 400 millió korona felvétele által körülbelül 27 millió korona, mely eddig a költségvetésben szerepelt, elesik. Ez a felszabaduló 27 millió képezi az alapot egy oly kölcsön kamatoztatására és törlesztésére, melyből a 400 millió fedezhető és huszonöt év alatt törleszhető is lesz.

A miniszterelnök kijelenti, hogy ezen kölcsön felvételére vonatkozó törvényjavaslatot az új véderőtörvényjavaslattal együtt fogja betervezni, mikor a Háznak alkalma lesz a hadügyi kérdések egész komplexuma felett áttekintést nyerni. Ekkor fog eldőlni, hogy külön törlesztéses kölcsön, vagy járadék kibocsátása által fedezik-e a szükségletet, melyet a kormány évi 27 millióval beváltana.

Hegedüs Sándor követeli a magyar iparnak a kvóta arányában leendő részesedését. Kéri a hadügyminisztert, hogy a két évi szolgálati időre vonatkozó tanulmányait tegye közzé.

Okolicsányi László szerint a hadügyi kormány hirtelen nagy követeléseivel az egész közvéleményt felizgatták. A javaslatot nem fogadja el.

Bolgár Ferenc felszólalása után Lovász Márton a javaslati ellen beszél. Kérdezi a miniszterelnököt, hogy mikor váltja be azt az ígéretét, hogy a katonai épületen levő német felírásokat magyar és német felírásokkal látja el?

Tisza István gróf miniszterelnök: Nem ígérhetim meg, hogy az egész országban neki álljanak és levakolják minnenütt a német felírásokat, a mint hogy ez nem is volt soha szándékában. A közös hadügyminiszterrel akként állapodtak meg, hogy a mint valamely katonai épületen javítás történik, egyszersmind a felírásokat is megváltoztatják.

Széchenyi Imre gróf elfogadja a javaslatot, de kéri, hogy a közös miniszteriumok egyikét, leghelyesebben a közös pénzügyminiszteriumot helyezzék át Budapestre.

Keglevich István gróf nem helyesli a rendkívüli hitelt, de a javaslatot elfogadja.

Laszkáry Gyula felszólalása után, a ki javaslatot nem fogadja el, az elnök a vita folytatását holnap délutánra halasztotta el.

Pünkösdi utáni szerdán délután fogják megtartani az azután következő legközelebbi ülést.

SPORT.

Az atléták és a tornaiünnepély.

— Főhívás a klubtagokhoz. —

Arad, május 19.

Az Aradi Athletikai klub a pünkösdkor tartandó aradi országos tornaverseny alkalmából a következő körlevelet intézte tagjaihoz:

A magyarországi torna szövetség VII. kerületi országos tornaversenye rendezésével ez évben városunk testvér sport egyesületét, az Aradi Torna-Egyesületet bizta meg, mely egyesület is lelkes buzgalommal, dicsőre méltó kitartás és szakértelemmel pünkösdi két napján rendezti városunk sportéletének teledhetetlen emléket adandó országos tornaversenyét.

Nem szolgál örömről azon körülmény, hogy egyesületünk e versenyen nem szerepelhet tagjaival, jóllehet egy két jeles versenyzőnkkel sikeresen állottuk volna meg helyeinket. Nem vehetünk részt a versenyeken egyszersmind azon oknál fogva, hogy az Aradi Athletikai Klub nem tagja Magyar a Tor-

na Szövetségnek s mint ilyennek indulását a szabályok tiltják. Kellő időben óhajtott beiratkozásunkat pedig meggátolta egy téves információ.

Mint versenyzők tehát távol maradunk a küzdőtérrel, de nem maradunk távol, mint a nemes versengés hívei s erkölcsi támogatói. Hő óhajta egyesületünk vezetésének, hogy tagjait minél nagyobb számmal és lelkesedéssel lássa az erkölcsi sikert nyújtó nagy közönség soraiban s adózzon részvételével a nemes célnak.

Tisztelettel kérjük tehát t. tagjainkat, hogy az erkölcsi támogatást minél szélesebb körben terjesszen, egyesületünknek, mint olyannak minél imponzansabb megjelenését és részvételét lehetővé tenni sziveskedjenek.

Arad, 1904. május 15 én.

Szathmáry János,
ü. v. elnök.

iffj. Vas Gusztáv,
titkár.

+ Az orsz. tornaünnepi vívóakadémia tudvalevőleg 22-én, vasárnap este folyik le a nyári színházban. Jegyek már szombattól kezdve válthatók rá a téli színház pénztárhelyiségében, a nyári színház helyárai szerint.

+ Löversenyek Mezőhegyesen. Mezőhegyesről jelenti tudósítónk, hogy az ottani ménes fiatal kancáinak kipróbálási versenye május 29-én délután, a döntő verseny pedig 30-án reggel tartatik meg.

Birkoverseny a cirkuszban.

(Az első nap eredménye.)

Arad, május 19.

Ma este kezdődött meg a Boczkó-utca végén levő cirkuszban a birkózó-verseny, amelyen hét hívatásos athléta vesz részt s amely előreláthatólag eltart nyolc-tíz napig. A cirkusz zsufolásig megtelt közönséggel, amely gyönyörködve nézte a hatalmas alakokat, akik a palmaért küzdenek. Van köztük egy megtermelt ember, akinek a mellkasa testvérek közt is felér három máséval. Bicepseket pedig olyanokat lát az ember, hogy bátran össze lehetne hasonlítani egyiket-másikat valami jobbfajta görög dinnyével. A hátsóbb régiók közönsége különösen élvezte ezeket a helyrelegényeket és alapos szakértelemmel tette meg rájuk a maga észrevételeit:

— Itt már azzi van kraft!

A cirkusz vezetője mindenekelőtt bemutatja a közönségnek a birkózókat, s azután felolvasta a birkózás szabályait, felkérve a publikumot, hogy ne izguljon és ne kiabáljon, mert az zavarja a küzdőket. Ez a felszólítás azonban nem nagy hatást keltett, mert bizony a közönség nem nyelhetette le a nyelvére kerülő biztatásokat:

— Ne hagyj magad!

— Gyürd, az istenfáját neki!

A porondra szőnyeget teritettek. Baloldalt ült egy asztal mellett a zsüri: Isztray Géza, Székely Károly, Lamzer János, Visy Ferenc, Odry Zoltán, Láng Oszkár és Vitkay György. A verseny bírója az orosz Wladimir volt, aki olyanformán nézte a földet, meg a birkózók vállait, mintha csillagot vizsgálna, amelyik csak egy ötszázad másodpercig látható.

A bíró füttyére először Robinson M. magyar és Gyorgyován Vazul román birkózók álltak ki a „placcra”. A közönség természetesen azonnal nemzetiségi kérdést csinált a do'ogból, és nagyon féltette a gyöngébbnek látszó Robinsont. Ez azonban alaposan kivágta a rezet, és rövid négy percig tartó tülekedés után legyűrte ellenfelét, amit a közönség tomboló éljenzéssel vett tudomásul.

A második pár Küsselbach Rudolf dalmát és Albinov Gyula magyar birkózókból állott. A dalmát körülbelül két akkora súlyu lehet, mint Albinov; alacsony és zömök ember, a kinek a bicepsei borzasztó erőt sejtetnek. Albinov magasabb, karcsubb, és jóval ügyesebb. A birkózás tizenhat percig tartott és nagyon izgalmas volt. A dalmát győzte erővel, a magyar ügyességgel. Négy-szer-öt-ször már úgy látszott, hogy Albinov rögtön a földön lesz, de mindig bámulatos ügyességgel vetette át magát el-

lenfele fején. A legválságosabb helyzetből hirtelen kiszabadulva egy-egy piruetten ellenfele feje fölé került. Végre azonban mégis győzött a tuleró, amelyet az óriási testsúly még csak nevelt és így Albinov mindkét válla tizenhat perc után a földre terült.

Holnap mérkőzik Kara Achmed világbajnok mestere, *Ottinger*, az óriási stuttgarti birkozó *Sándorffyval*, a monarchia első birkozójaival. Ezenkívül ismét Albinov fog mérkőzni *Valdappfel* Emillel, a ki mellesleg arról nevezetes, hogy évekig volt első modellje *Fadrusz* Jánosnak.

Meggyilkolt járási orvos.

(Emberölés a rózsaszüneten.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 19.

Nagy megdöbbenést keltett ma a pestvidéki törvényszéken a pomázi községi előjáróság nakrövid távirati jelentése, amely tudatta, hogy *Májusz Béla dr. pomázi járási orvost meggyilkolták.*

A rémes esetre vonatkozólag csak a déli órákban érkezett meg a bővebb értesítés. A gyilkosság előzményei ezen értesítés szerint a következők:

Pilis-Szentiván községben még a múlt vasárnapon tartották a szokásos ünnepek között az ugynevezett rózsaszünetet. Ezen ünnepekre hivatalos volt a környék intelligenciája, amely évek óta teljes számban szokott összegyűlni ezen napon a község nagy vendéglőjében.

Elment a rózsaszünetre *Májusz Béla dr. pomázi járási orvos is.* A mulató társaságban ott volt a járási főszolgabíró szintén. Vasárnap éjjel 11—12 óra közben oszladozni kezdett a társaság. *Májusz dr.* azonban hallani sem akart a hazamenetelről.

— Most hozzák a szomorodnit, azt még megisszuk! — szolt jókedvűen s kiment a vendéglő udvarára, hogy kocsját megkeresse.

A sötét udvaron álló kocsi között amint kocsisát kereste, hirtelen hatalmas botütést kapott a balszemére.

— Das ist er! — kiáltotta egyik támadója, mire a szerencsétlen embert támadói együttes erővel leteperték a földre s tovább ütlegelték. *Májusz dr.*, aki erős termetű ember volt, — erős dulakodást fejtett ki támadóival szemben, akiket sikerült is lerázni magáról. Abban a pillanatban, mikor felakart kelni a földről, egyik támadója egy hatalmas késszurást ejtett a hátán.

Májusz dr. nyomban besietett a társasághoz s elmondotta a történeteket, *Luz József* vörösvári járási orvos pedig azonnal megvizsgálta a hátán levő késszurást s kitisztítva a sebet, bekötözte s azzal *Májusz* doktort kocsiára fektették s hazavitték Pomágra.

Az erős szervezetű ember egy pillanatig sem hitte, hogy sebesülése milyen életveszélyes s azt gondolta, hogy a kés a vállsonton félrecsuszott s így nem sértett nemesebb részeket. Ezen feltevésében azonban csalódott. Csakhamar óriási sebláz gyötörte s ez a láz mindvégig kínoztta és gyötörte. Az éjjel aztán bekövetkezett a katasztrófa s *dr. Májusz* ma reggel 4 órakor *kiszünetelt.*

Halálának oka, az eddigi feltevések szerint az volt, hogy a szúrás a tüdőburkot átlukasztotta s így levegő tódult be.

A szerencsétlen véget ért orvost ma délután boncolták fel *Andreánszky Jenő dr.* és *Szikszay Sándor dr.* törvényszéki orvosok. Velük együtt kiment az előnyomozatot megejteni *Aczel Nándor dr.* pestvidéki törvényszéki vizsgálóbíró is.

A támadóknak eddig semmi nyoma sincsen. Megnehezíti a tettesek kézrekerítését az a körülmény, hogy május 8-iki támadásról sem maga *Májusz Béla dr.*, sem a társaságban jelen volt főszolgabíró, sem pedig a csendőrök nem tettek jelentést a vizsgálóbíróknak.

HIREK.

Májusi eső.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 19.

A májusi eső, a melyet Isten áldásának, égből hulló aranyrak tart a földműves nép, a melyért millió gazda epedve imádkozik és a melyet kinyílt púrusaival vár a szomjas termő föld: ma délelőtt végre megérkezett.

Ugy féltizenegy óra tájban a nyári vendéglősök — élükön a Baross-parki kioszk bérletjével, aki délutánra hirdette az első katonazenét — a gyülemlő felhők láttára keserves bajsejtelemmel mondogatták:

— Nagyon fojtott a meleg, alighanem eső lesz.

A fiakkerosok, akik most élnek aranykorukat, szintén sötéten néztek a sűrűsödő égbe, valamint hogy mindama hölgyek és urak, akik délelőtt és délután a korszón szoktak pompázni egymásnak, szintén busan, szinte káromló kétségbeeséssel mondogatták:

— Vigye az ördög! Eső lesz!

A kereskedők, iparosok, de főleg a gazdák és a szegényebb emberek egészen másképp fogadták a májusi esőt. A mint nagy cseppekben zuhogni kezdett s valóságos nyári zivatarrá erősödve patakzott alá, örvendezve mondogatták:

— Minden cseppje aranyat ér. Csak essen vagy két napig, olcsóbb lesz az élet...

És esett, hullott a drága májusi eső 11 órától kezdve délután 3-ig csaknem egyhuzamban s este felé is, nemkülönben az éj folyamán megújodott egyszer-kétszer.

Az égalj még borus és lehet, hogy holnap a terménővesztő, gabonaérlelő esőnek folytatása lesz.

A megye több részéről jelentik, hogy odakint is jó eső járt, a mi a már-már aggódó gazdákat érthetően felvidámitotta

Az ország számos vidékéről, főképp a Dunántulról s a Tisza mentéről hasonló híreket hoz a táviró s ez arra mutat, hogy a jótékony esőnek elég nagy kiterjedése volt.

— *Chorin Ferenc* válasza. Említettük, hogy *Chorin Ferenc dr.* főrendiházi tagot, Arad szülöttét, rendkívül megleghangu táviratban üdvözölte az aradi hereskedelmi és iparkamara elnöksége abból az alkalomból, hogy *Chorin*, mint a gyáriparosok országos szövetségének elnöke, a horvát szövetség megalakítása ünnepén a magyar ipar és a gazdasági önállóság mellett oly lelkes, hazafias beszédet mondott. Az üdvözlésre ma jött meg *Chorin* sürgönyválasza, mely a következőképp hangzik:

Kristyóry János kamarai elnök urnak,

Arad.

Az aradi kamara elnöke és titkára által horvát szövetség alakulása alkalmából hozzám intézett üdvözlő sürgönyben foglaltak örömmel és büszkeséggel töltönek el. Az ut, mely Magyarország közigazdasági önállóságához vezet, hosszú és rögs. Csak kitartással és szívóssággal érhető el. Oly hazafiak támogatása, amindknek az aradi iparosokat és kereskedőket oly régóta ismerem, nagyon előmozdíthatja az utban álló akadályok le-

küzdését. Ragaszkodjanak önök is meggyőződéséhez és ha az eszmének sok ily támogatója akad, akkor a siker nem maradhat el. Régi ragaszkodással *Chorin Ferenc.*

— Aradiak a király előtt. A király — mint budapesti tudósítónk táviratozza — ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelynek során fogadta *Sarlot* Domokost, Arad város főkapitányát és kunágotai *Vajda* Lajos nagybirtokost. Mindketten a legfelsőbb kitüntetésért mondtak köszönetet.

— Az aradi Nemzeti Szövetség igazgatósága június 4-én ülést tart. Az ülés egyik tárgya a világosi fegyverletétel helyén emelendő emlékoszlop, a melynek tervein kívül már a részletes költségvetést is elkészítette *Steiner József* műépítész. Az összes költségeik mintegy 40,000 koronát tesznek ki, a melyek azon törvényhatóságok, városok és községek között osztanak föl, a melyek az oszlop egy-egy kövén szerepelni fognak. Ezenkívül, a mint értesülünk, a szövetség igazgatósága ünneplésben akarja részesíteni a szövetségnek alakulása óta elnökét, *Institóris Kálmán* polgármestert, az őt ért királyi kitüntetés alkalmából. Az igazgatósági ülésen, annak ünneplés voltára való tekintettel, valószínűleg részt vesznek az Országos Nemzeti Szövetség központi kiküldöttel is.

— Az eső és a buzaárak. A budapesti gabonatözsde, mint tudjuk, tegnapelőtt igen élénk volt a vásárlási kedv s a buza ára rohamosan emelkedett. Ezt a hirtelen fellendülést azok a szomorú hírek okozták, melyek az ország számos vidékéről érkeztek a tartós szárazság következtében mutatkozó veszedelemről. Tegnap már lanyhult volt busában az irányzat, ma pedig — mint tudósítónk táviratban jelenti — az ország több részéből kapott esős hírekre teljesen ellanyhult. Az árfolyamok ma ép oly rohamosan csökkentek, mint a hogy emelkedtek az elmúlt napokban. Ha bő és elegendő lesz az eső, nyoma sem fog maradni a pár nap előtti áremelkedésnek.

— *Klobucsár* altábornagy nyugalomban. Egy régi katona, akit Aradon is nagyon szerettek úgy kellemes modoráért, mint előkelő műveltségeért, nyugdíjba vonult, hogy a parancsnoki állást a házasság rózsálancaival cserélje fel. *Klobucsár* Viktor altábornagyot, a kolozsvári honvédkerület parancsnokát, mint Budapestről nekünk táviratozzák, a király egészségi okokból felmentette állásától. *Klobucsár* altábornagy a napokban vezet oltárhoz a kolozsvári színház egyik színésznőjét. *Klobucsár* utódául *Rupprecht* Henrik vezérőrnagyot nevezte ki a király.

— Főhercegnő elutazása. *Mária Jozefa* főhercegnő ma délután 1 óra 45 perckor kíséretével elutazott Budapestről; *Isabella* főhercegnő s leánya, *Mária Henriette* főhercegnő kíséretükkel szintén ma délután 5 óra 15 perckor hagyták el a fővárost.

— Arad a polgármesterek kongresszusán. Május 30-án *Nagyváradon* kongresszusra gyűlnek össze a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei, hogy megbeszéljék azokat a nagyfontosságú aktuális kérdéseket, amelyek első sorban városaik, azután pedig saját magukat és tisztviselő társaikat érdeklik. A kongresszusra *Nagyvárad* székházán már buzgalommal készülődnek s a rendező bizottság élén *Bordé* Ferenc főjegyzővel pár nap múlva akcióba lép e tekintetben is, hogy az érkező vendégek elszállásolásáról kellő időben gondoskodják. Már napok óta érkeznek a polgármesterhez értesítések a kongresszuson résztvevőktől, akik bejelentik jövetelüket. Aradról *Institóris Kálmán* kir. tanácsos, polgármeste

és ifj. Lős Rezső adóügyi tanácsnok jelentkeztek a kongresszusra, a melynek napirendjén több nagyfontosságú ügy kerül vita alá. Legfontosabb a *tisztviselők fizetésrendezésére* vonatkozó javaslat, amelynél előreláthatóan élénkebb vita is lesz. Tárgyalás alá kerül a *házbéradó arányosítása is*, majd a rendezett tanácsú városok szövetségi eszméje. A kongresszuson természetesen indítványok is hangzanak majd el, a melyek esetleg kibővítik a tíz pontból álló ügyrendet.

— **Aradi léghajós a st.-louisi kiállításán.** Némethy Emil mérnök, az aradi szalmaanyagipariggyár igazgatója, a ki évekkel ezelőtt nagy feltűnést keltett repülőgéppel, mint értesülünk, részt vesz a st.-louisi világkiállításán. Némethy e célra egy kisebb méretű modellt készített, mely már a legközelebbi napokban utnak indul Amerika felé.

— **A sztrájkoló vasutasok.** Nyitráról írják: A nyitrai rendőrkapitányság most fejezte be a vizsgálatot a vasuti sztrájk ügyében. A vizsgálat adatai szerint a kihallgatott 96 vasutas vallomásaiból kitűnt, hogy *Nyitrán semmi törvényellenes nem történt*, a vasutasok a legnagyobb csendben várták a forgalom megindítását és büntény vagy vétség nem merült fel.

— **Házasságok.** Seidner Rezső, berzovai nagykereskedő, Arad megye törvényhatósági bizottsági tagja, június 5-én délután esküszik meg a hódmezővásárhelyi izr. templomban Müller Mariska kisasszonnyal, Müller Lajos leányával.

Müller Gyula aradi gazdatiszt tegnap délelőtt kötött házasságot a temesvári kir. anyakönyvvézet előtt Léderer Margit kisasszonnyal.

— **Egy magyar tudós kitüntetése.** Londonból sürgönyzik, hogy a cambridgei egyetem Goldziher Ignácot, a k. tünd. orientalistát, aki a budapesti egyetemen a keleti nyelvek tanára s a kit felelőse révén Aradhoz rokon kötelekek fűznek, május 28-án disz doktorrá fogja kinevezni. Egyidejűleg ezt a címet Gomperz Tivadar és Majsiovics Ede bécsi tanárok is megkapják.

— **Anglia hadat üzen.** Londonból jelentik, hogy a minisztertanács határozata folytán *Anglia hivatalosan hadat üzen Tibetnek*, melylyel régi konfliktusa van. Ezt megelőzőleg már folytak apró csatározások a felek között.

— **Nagybeteg festő-művész.** Budapestről táviratozzák, hogy Lotz Károly a hírneves freskófestő halálos betegen fekszik Tordán, vejénél, Sándor Ákos főispáni titkárnál.

— **A jogügyi bizottság ülése.** Aradváros jogügyi bizottsága a függőben levő jogi ügyek elintézésére a jövő hét folyamán, valószínűleg szerdán, ülést tart.

— **Magyar képviselők Amerikában.** Az interparlamentális konferencia magyar csoportja mai ülésén másodelnökkévé választotta meg Miklós Odön volt államtitkárt, a kinek a vezetése alatt utazik a st.-louisi világkiállításra a csoport. Eddig hatvan két magyar képviselő és főrend jelentkezett az amerikai utra.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi,** hogy Urszinyi Jánost gondnokság alá helyezése miatt ügyvédi gyakorlatától felfüggesztett b. csabai ügyvédet elhalálozása, dr. Fehér Manó pécskai ügyvédet pedig önkéntes lemondása következtében, az ügyvédek lajstromából kitorlított. Az előbbi irodája részére gondnok kirendelésének szüksége fenn nem forgott; az utóbbi irodáját Laguba Vazul pécskai ügyvédnek adta át.

— **Az árvaház kiállítása.** Ma fejezték be az árvaházban a bennlakó gyermekek készítményeiből rendezendő házipari kiállítás utolsó munkálatait. Noha a kiállítás igen kis területre, egyetlen teremre szorítkozik, mégis szinte meglepően szép lesz azokra nézve, akik gyerekes

kézimunkákat, és más primitív dolgokat várnak tőle. A mennyiség csekélységét busásan pótolja a kiállított dolgok kvalitása. Különösen pedagógusoknak megbecsülhetetlen tanulságokat ígér ez a kis terem, amely négy napig teljesen ingyen lesz nyitva a nagyközönség előtt. Magáról a kiállításról holnapi számunkban részletes ismertetést fogunk hozni.

— **Katonai iskolák áthelyezése.** A Bécsben ma délután megjelent „Rendeleti Közlöny” szerint a *strasszi hadapródiskolát Kassára*, a kassai katonai alreáliskolát pedig Strasszra helyezik át.

— **A zsinagógából.** A Sebuoth ünnep mindkét napján a délelőtti istentisztelet 9 órakor, az esti háromnegyed 7 órakor veszi kezdetét.

— **Mikor a közönség sztrájkol.** Furcsa háboru folyik most Zomborban. A mészárosok emelték a hus árát, ami ellen eleinte csak a közönség tiltakozott. A közönség tiltakozása semmit sem használt. Erre most már a hatóság lépett közbe, hogy megvédje a lakosság érdekeit a mészárosokkal szemben.

A polgármester — így írják Zomborból — először felszólította a mészárosokat és henteseket, állítsák vissza a hus régi árát. A polgármester felszólítása azonban a mészárosoknál süket fülekre talált. A hatóság gondolt egyet s a polgármester felutazott Budapestre, hogy fővárosi mészárosokat hozzon a zombori makkcsodó mészárosok nyakára, ami sikerült is neki. A fővárosból Neurer, Keppich és Brankovics mészárosok kötelezték magukat, hogy e hó 22-én mészárszéket nyitnak Zomborban, melyet a polgármester 14 napos felmondására tartoznak bezúntetni. A k. mérendő hus árának kilóját 34, 88 és 96 fillérben állapították meg, kivéve a mozgósítás esetét, amikor is a tanácsal egyetértőleg a napiárak figyelembe vételével új árak lesznek megállapítandók. A tanács mészárszékhelyiséget s a levágandó marhák részére istállókat bocsát a vállalkozók rendelkezésére. A tanács elfogadta az ajánlatot s talán már vasárnap budapesti mészárosok árulnak húst Zomborban, a zombori sztrájkoló mészárosok pedig összetett kezekkel nézhetik, hogy tódul a közönség a hivatalos mészárszékbe.

Bizony Aradon is panaszkodnak egyes mészárosok és hentesek ellen s ezért nem volna olyan csodálatos, ha a mi közönségünk is egyszer sztrájkolni kezdene . . .

— **A mikalakai véres verekedés.** A vasárnap Mikalakan lefolyt véres verekedés következtében megindult bűnügyi nyomozat befejezést nyert. A letartóztatásba helyezett oláh legényeket *szabadon bocsátották*, a megszurkált csendőrök pedig néhány nap óta rendszeresen eljesítik szolgálatukat, mert már semmi bajok sincsen. A falu egészen csendes s nyoma sincs a verekedő hangulatnak. A községbe összevont tizen négy csendőr már visszatért állomáshelyére.

— **Egy kis főhercegről.** József Agost főherceg kilenc esztendő fiacskája, József Ferenc főherceg komoly és udvarias embernek látszik. A Tattersali tegnapi lovasünnepén a főhercegi páholyban ő is jelen volt és nagy, csodálkozó szemekkel bámult a díjovaglókra. Figyelmét egészen lekötötte a látványosság. A lovasok csoportjai az egyes versenyek előtt a főhercegi páholy felé frontba sorakozva katonai tisztelgessel mutatták be hódolatukat a királyi családnak. A kis főherceg kalapja az arcot átfutó zsinórral volt hozzáerősítve a fejéhez, hogy a szél el ne fújja. De ez nem akadályozta meg őt abban, hogy valahányszor egy lovas elvonult előtte és meghajolt, két kézzel meg fogja a kalapot, és nagy erőfeszítéssel leemelje fejéről. Negyvenöt terlovas köszönt fel a királyi páholyra és az udvarias kis fiu komolyan és becsülettel negyvenötösöz rántotta le két kézzel kalapját és negyvenötösöz tette vissza fejére, ami pedig elég fárasztó munka volt.

Ugyancsak József Ferenc főherceggel történt hogy majdnem sérelem esett meg rajta. Az aute-

mobil virágkorzón már az összes főhercegnők jelen voltak és várták a király megérkezését. — Amikor pedig nagy éljenzések közepette megjelent a királyi páholyban, az összes jelenvőkkel kezét fogott. Még csak a kis főherceg volt hátra. Ott állt katonás magatartással, kalapját kezében tartva és várta, hogy vele is kezét szorítson az uralkodó. De biz őt csak nem akarták észrevenni. Mintha ott sem lett volna; a király nem törődött vele. Ekkor katonás lépésekkel közeledett az őz uralkodóhoz, oda állt mellé, így akarván jelezni jelenlétét. Sikerült is. Mert a király észrevette, mosolyogva megsimogatta fejét, végül kezét szorított vele, amire a kis fiu boidegan visszaült helyére.

— **A kultuszminiszter köszönete.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter id. Kintzig János földbirtokosnak azon alkalomból, hogy a siketnémák aradi iskolája céljaira 200 koronát adományozott, Oravecz Miklós fakereskedőnek és az *Aradi és csanádi egyesült vasutak* részvénytársaság igazgatóságának egyenként ugyanezen intézett céljaira juttatott 100—100 koronáért, továbbá Csermő község előjáróságának, mely egy ottani illetőségű siketnéma gyermeknek Aradon való iskoláztatására, 4 éven át fizetendő részletekben: 200 korona, Szemlak község előjáróságának azért hogy egy ottani illetőségű siketnéma gyermek iskoláztatási segélyezésére, 280 koronát, s végül Gyoma község előjáróságának, hogy 4 ottani illetőségű szegénysorsú siketnéma gyermek részére ugyancsak a fenti célból több évre, összesen 800 koronát szavaztak meg, köszönetét fejezte ki.

— **Elmaradt hadgyakorlatok.** Budapestről jelentik: Az ezidei csonka katonai évben nagyobb gyakorlatok nem lesznek amiatt, mert a május 9-én bevonult újoncok csak július első felében lesznek annyira kiképezve, hogy a két éves katonákkal együtt járhasanak gyakorlatra. A nagygyakorlatok helyett csak dancgyakorlatok lesznek szeptember 1-től 15-ig, amikor az 1901. évben besorozottakat hazabocsátják. Az ezidei elmaradt gyakorlatok helyett azonban a jövő évben, 1905-ben Kecskemét környékén lesznek hadtestgyakorlatok, a melyeken előreláthatólag a király is részt fog venni.

— **Eleki diákok Aradon.** Az eleki középiskola tanuló ifjusága Kehrer Károly igazgatótanító Schlachter András és Zsák Antal tanítók vezetése alatt nagyobb tanulmányi kirándulást csináltak. Tegnapi voltak Radna-Lippán és Solymoson, ma reggel pedig Aradra érkeztek, ahol megtekintették a vaggongyárat, a városligetet, a várat, és a kivégzési helyet. Azután a kis diákok a szabadságharc szobor elé vonultak, ahol Kehrer Károly lendületes, szép szónoklat kíséretében letette a szoborra az iskola nemzeti színű szalagos koszorúját. Délután megtekintették a 48-as szabadságharc muzeumot, és ezután hazaindultak.

— **Mattachich rehabilitálása.** Mattachich Géza volt főhadnagy — mint egy táviratunk jelenti — Párisban van. Egy újságrónak kijelentette, hogy állandóan a francia fővárosban marad s ott teszi meg a rehabilitálására szükséges lépéseket.

— **Halálozás.** Kurtz József mokriai róm. kath. plébános, ki a hetvenes években Eleken és Pankotán lelkészkedett, 61 éves korában elhunyt.

— **A műegyetemen fölemelték a tandíjat.** A budapesti műegyetem fekete táblájára ma hirdetményt ragasztatott ki a rektor, amelyben tudatja a Műegyetem hallgatóival, hogy a közoktatásügyi miniszter rendeletével a föléstendel tandíjat hatvan koronáról *hetvenöt koronára* emelte föl, mert a tudományegyetemen is ennyit a tandíj. A műegyetem polgárságát nagyon kellemetlenül érintette ez a tandíjfölemelés. Különösen a szegénysorsú hallgatókat döbentette meg a stájgerolás, mert míg egyrészt a Műegyetemen sokkal nehezebben megy a tandíj-elengedés, mint a tudományegyetemen, addig másrészt a műegyetemi hallgatónak nincs arra ideje, hogy a tanulás mellett nevelősködéssel, vagy irodai munkával keresse meg a tandíjra való, míg a joghallgatót, vagy a filozófert

nem köti úgy le a tanulás, hogy mellékesen mással is ne foglalkozhatna. De ez a tandíjtárgyalás különös mindenképpen. A világ minden egyetemén arra törekednek, hogy az oktatást minél olcsóbbá, vagy pláne ingyenessé tegyék. Nálunk megfordítva van.

— **Elített szerkesztő.** Berlinből jelentik, hogy az országos törvényszék Kuhn György dr.-t, a „Welt am Montag“ szerkesztőjét egy iskolatanácsos megrágalmazása miatt három havi börtönrre ítélte.

— **Érdekes régi leletek.** A Torda város helyén és határán fekvő Potaisa romjaiból az utóbbi időben is több apró régiség került napfényre, melyeknek nagy részét Téglás István Torda Aranyos vármegye kir. tanfelügyelője gyűjtötte egybe. Legutóbb Csetri György csizmadiamester szőlőjében egy terjedelmes sírkövet találtak és annak felirata egy oly érdekes köökmány, mely a Potaisa város 1700 évvel ezelőtti polgármesteri családra vonatkozik. A felirat Téglás Zoltán szerint a Valerius Maximus potaisai polgármester 29 éves korában, három árva hátrahagyásával elhunyt leányára, Valéria Maximillára vonatkozik, kinek emlékére állította ezt a sírkövet édes atya, továbbá anyja, Valéria Mascilla és gyászoló férje, Piro Aelius Tertius decurio, azaz római katonatiszt, kiért akkor Potaisa polgármestere tette le a kauciót. Tordáról írják: Torda-Aranyosvármegye Szind községének határában lévő gipszbányának egy negyedkori réteggel kitöltött repedésében a múlt évben is találtak őszálat-csontokat. A legutóbbi sziklarobbanás alkalmával ismét kerültek ki csonttöredékek. Sajnos, a robbanás a csontokat szétzúzta, de mégis meg lehetett állapítani, hogy néhány ezer évvel egy mammut süldő szorult abba a sziklarepedésbe és ott elpusztult. A mammut süldő csontjaiból és zápfogából következőleg csak kevéssel volt nagyobb egy jó nagy bivalynál.

— **A nagy pünkösdi vásár** már megkezdődött és örömmel konstatálhatjuk, hogy az üzlet igen nagy élénkséggel indult. Rendkívül sok idegen érkezett a vidékről és helybeliek is hozzáálltak már a vásárláshoz. Az üzletek jobbra tömve voltak reggeltől napestig. Az érdeklődés központjában ott találjuk Porter Vilmos Nagy Áruházát a Szabadságtéren. Ez a vállalat elmondhatja magáról, hogy kedvence a közönségnek. De nem hiába, mert igazán sokat nyújt választék és olcsóság tekintetében. Így hát egészen bizonyos, hogy ezen napokon igen sokan fogják ismét felkeresni Porter Vilmos Nagy Áruházát a Szabadságtéren.

— **Bérmaajándék** legszebb, legizlősebb és legolcsóbb áron kapható óriási nagy választékban Weinberger Ferenc jó hírű szolid ékszerészléknél Andrassy-tér, Központi szálló épület. Ugyanott egy jó házból való fiu, tanulónak felvétetik.

— **Parketta** tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

— **x—Pármai Ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal eláztatott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcot finomítja, üditi, ugyanígyra, hogy még a legérzékenyebb arcőrtek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 db. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készít: Szabó Béla pipereszappangyáros, Miskolcon. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyszerkereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

Budapest rejtelveiből.

(Elített kis leány.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 19.

Egy tizenhárom éves kis leányt csábítottak ismét bűnös útra Budapesten. Ugy látszik, hogy egész banda működött közre azon, hogy elcsalják a hozzátartozóitól, hogy megrontva, magukkal rántsák a fertőbe, a honnan többé mincs visszatérés.

— **Ozvegy Grünhutnéhoz**, akinek a Déri-utca

9. számú ház második emeletén a 12. ajtószám alatt varróműhelye van, nyolc nappal ezelőtt a Galántáról kis unokahuga, a tizenhárom éves B. Katica jött hosszabb időre látogatónak. Az eléggé kifejtett, szép arcú leány az egész idő alatt egyetlen egyszer sem ment el hazulról. Segített a nénjének és a varróleányoknak.

Vasárnap délelőtt kilenc órakor Grünhutné a Rákóczi-téri vázarcsarnokba ment bevásárolni és egyedül hagyta Katicát a lakásban azzal, hogy vigyázzon mindenre, ne eressen be senki, nemsokára visszajön.

Mikor félóra múlva hazajött, a kis leány már nem volt ott. Az asszony rosszat sejtett, keresni kezdte, de Katica helyett csak egy levelet talált az asztalon, amely így hangzott:

Elmegyek kedves nénitől, helyet kaptam, ahol gyerekeket fogok tanítani. Bocsásson meg, ha ezzel szomorúságot okozok magának. Katica.

Az asszony kétségbeesve, sűrű száradt a házmasterhez és elmondta neki a dolgot. A házmaster emlékezett, hogy szombaton délután látta a kis leányt a kapu előtt egy uriruhás emberrel beszélgetni. Éppen akkor ment el mellettük, mikor a férfi felküdte a leányt a lakásba — a születési bizonyítványáért. Ugyanezt az embert vasárnap délelőtt is látta. Egyéb felvilágosítást nem tudott adni.

Grünhutné fölment a lakásba, hogy onnan egy és más dolgot magához véve, a rendőrségre siessen. Már éppen ki akart jönni az ajtón, amikor egy hét évesnek látszó fiucska kopogtatott az ajtón. Gyűrött papírrongyra ceruzával írt levelet hozott, a melyben ezt írta a kis leány:

„Kedves néném, küldje el a ruháimat ezzel a kis fiúval, akit a kapuban várok.“

Az asszony természetesen tisztában volt azzal, hogy Katica nincs a kapuban, azért fagyni kezdte a fiut, aki erre elszaladt. Grünhutné és egy varróleány, aki történetesen éppen akkor érkezett oda, utánaeredtek a gyerekek, akit el is fogtak. Hosszas kérdősködés után megvallotta, hogy a levelet egy öreg asszony bizta rá, aki a Vig utca és Nép-színház-utca sarkán várja. Odamentek a fiúval s látták, hogy tényleg áll egy öreg asszony a sarkon, aki, mihielyt észrevette, hogy a fiu nem egyedül jön, futásnak eredt. Grünhutné öreg asszony, nem bírta a futást, azért csak a varróleány futott utána. Mikor a banya látta, hogy már-már utoléri, hirtelen hátrafordult s elkialtotta magát:

— Ott van a Katica!

A leány megállt és hátranézett. Az öreg asszony ezt a néhány pillanatot felhasználta s a közelben levő házak egyikében eltűnt.

Hiába kutatták át a házakat, nem találtak meg. Erre elmentek a VIII. kerületi kapitányságra, ahol bejelentették az esetet. Ott a főkapitányságra, Zlinszky rendőrtanácsoshoz utasították őket.

A főkapitányságon jegyzőkönyvet vettek fel a dologról, azután pedig egész sereg detektívet mozgósítottak, hogy a bandát kézrekerítsék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Mikor hivatalos személy a távirat kézbesítő? Az elmúlt télen történt Budapesten, hogy Günther Aladár táviratkezelő a Rémi-kávéházba ment, hogy a főpincértől egy sertéske- reskedő után tudakozódjék, akinek sürgőnyt kellett kézbesítenie. A főpincért hirtelen nem találta meg s mialatt körülnézett, Egervári Géza, a kávéház üzletvezetője odajött hozzá és kivette a kezéből a táviratot.

— Én nem őrnt keresem, hanem a főpincért, — szökött Günther. Egervárt, akinek társasága volt, ez a kissé

nyers válasz fölöngörölte, utána sietett a távirat kézbesítőnek s rátámadt, hogy majd tisztességre tanítja, végül pedig kidobással fenyegette. Günther eltávozott, csakhamar azonban visszatért egy rendőrrel, aki az esetről jegyzőkönyvet vett fel. A szóváltásnak azután a büntető-törvényszék előtt volt folytatása, mert Günther hatóság elleni erőszak miatt följelentette Egervárt. A tárgyaláson a panaszos táviratkezelő előadta, hogy Egervárt őt a folyosón galéron ragadta és kidobta; de erre tanuja nem volt. A törvényszék Egervárt a vád alól felmentette, nem látván fenforogni a hatóság elleni erőszak vétségét. Itéletét a bíróság azzal okolta meg, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet szerint a táviratkezelő köteles a sürgőnyt a címzettnek lakásán kézbesíteni, ha pedig nem találja otthon, a házmasternek átadni. A mikor tehát a sértett a kávéházban kereste a címzettet, privát szíveségből járt el és nem mint hivatalos személy. Énnélfogva a hatóság elleni erőszak nem vnit megállapítható. A sértett fél föllebezésére az ügy a kir. táblához került, amely Bucz Lajos bíró előadása alapján ma helybenhagyta az elsőbíráóság ítéletét. Ebbe aztán a sértett belenyugodott.

§ **Csődmegezüntetés.** Az aradi kir. törvényszék mint csődbíróság „Révész és Fischer“ aradi cég ellen elrendelt csődöt a csődvagyon felosztása fel्यान megszüntette.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 19.

Déltőzsde. Buzakinát nagy, vételkédv tartózkodó. Lányha irányzat mellett 27,000 métermássa került forgalomba, 15 fillérről olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és zab 5—10 fillérről olcsóbb. Időjárás esős.

Értőzsde. Berlin 1/2 magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza májusra ...	8.12—8.13
Buza októberre ...	8.35—8.38
Rosz októberre ...	6.66—6.67
Zab májusra ...	5.25—5.30
Zab októberre ...	5.61—5.62
Tengeri májusra ...	5.07—5.08
Tengeri júliusra ...	5.20—5.21
Répcse augusztusra ...	11.—11.10

Zárás 5 órakor:

Buza májusra ...	8.15—8.16
Buza októberre ...	8.34—8.35
Rosz októberre ...	6.66—6.70
Zab májusra ...	5.25—5.30
Zab októberre ...	5.61—5.62
Tengeri májusra ...	5.10—5.12
Tengeri júliusra ...	5.23—5.24
Répcse augusztusra ...	11.—11.10

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény ...	640.—
Magyar hitelrészvény ...	752.50
Leszámítolóbank részvény ...	453.50
Rima-Murányi vasmű részvény ...	490.—
Osztrák-magyar államvasutó részvény ...	637.75
Közutó vasutó ...	575.—
Városi villamos vasutó részvény ...	331.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.25	Gyorsvonat délelőtt 12.12
Gyorsvonat délután 4.16	Személyvonat d. u. 3.29
Személysz. tv. d. u. 4.51	Gyorsvonat este 7.04
Személyvonat este 9.30	Szv. Szolnokra este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.25	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.22	Gyorsvonat reggel 6.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.02	Radnáról délután 2.38
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.01
Gyorsvonat este 7.11	Radnáról vas. és ün. e. 8.07
	Személyvonat este 8.50
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.40
Személyvonat d. e. 12.17	Személyvonat d. u. 3.42
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Személyvonat reggel 4.50	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 6.59
Személyvonat d. u. 4.06	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.63
Vegyesvonat d. u. 12.27	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonig sv. d. u. 4.25	Személyvonat este 6.49

Bérmálási Ajándékul

legalkalmasabbak az ifjúság számára ké-
szült Hock János-féle

bérma-imagönyvek,

melyek nálam különféle izléses kötésekben kaphatók. Azonkívül nagy választékban raktáron vannak egyéb, az ifjúság részére írt imagönyvek. Továbbá felnőttek számára a Hock, Albach, Orczy Thekla, Zádori, Tárkányi, Munkay, Sujánszky-féle stb. imagönyvek a legizlésebb, legszebb csont- és bőrkötésekben, óriási választékban.

Meglepő olcsó árak!

Vizsgálópok ára százanként 1 kor.

Egyben ajánlom

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

melyben az összes újdonságok azonnal kaphatók. Magyar, német, francia és angol irodalom. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

4 könyvek újak és tiszták.

Uj magyar, német, francia és angol jegyzékkel készséggel szolgálók vidékre bérmentve. Legújabbak érkeztek: Eötvös Károly: A nagy per, mely ezer éve folyik. Eötvös Károly: A nazarenusok. Beksics: Kódos problémák. Edmond Rostand: A napkeleti király-kisasszony. Feren-
czi Ferenc: Fiirt. Tömörkényi István: Gerendás szobákból. Dénes: Nemes Károly pályafutása, Herczeg: Kéz kezet mos, Verne: A két Kip-testvér, Szikra: A fölfele züllők, Kenedi: Lőporfüst, Zobelitz: Krach, Anny Wothe: Verfehmt Zobelitz: Gräfin Langeweile, Viebig: Das schlafende Heer, Tinayre: Das Haus der Sünde, Mattasich: Memoiren aus den letzten Jahren, Budde L: An stillen Wassern, Bilse: Aus einer kleinen Garnison, Zobelitz: Der goldene Käfig. Valdagne: Vicaisens Beichte. Georgy: Gross Berlin, Frau Schlitz. Rose: Kerlchens Flitterwochen. Eschtruth: Jedem das Seine. Birkenfeld: Der Oger, Mann Thomas: Buddenbrook (Verfall einer Familie). Willy: Un vilain monsieur. Saussay: Chairs epanouies stb.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden új zenemű azonnal kivehető. 259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Vidéki bérlők is a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesülnek. Kölcsöndíj a zenekölcsöntárban havi 1 K. 40 f., vagy hangjegyként 14 fillér.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Elix-palota.)

Városi és megyei telefon: 355.

CSARNOK.

Déliab.

Irta: Tutselné-Berhelt Lilly. [2]

(Folytatás.)

Akácok virulnak a faluban, a házak előtt. A parasztok köszönnek. És Rózsi kecsesen, nyugodtan bólint a fejével.

— Itt vagyunk! — szól egyszerre Eliz.

Tamassyné a kertajtóban áll. Láttá jönni a kocsit. Várta a gyerekeket. Szélid, komoly arcán jóságos mosoly suhan át.

— Isten hozott, fiam! — mondja egyszerűen.

Aztán Rózsi és Eliz beszélnek össze-vissza, kézen fogják a kedves vendéget, mutatják a kertet, a házat, a fákat az udvaron.

— A hinta! És itt a kuglizó. Amott az egres és ribizske bokrok. Málna! Istenem, olyan élénken emlékszem mindenre még! Mennyit játszottunk együtt itt az udvaron! Lányok, emlékeztek-e? Még verekedtünk is.

Igen. Ó, hogyne emlékezzenek! Vidám, édes kacagás cseng az udvaron. A libegő, világos nyári ruhák tovalebbsznek a virágok közt.

Aztán egyszerre megáll a kertben Rózsi.

— Látsd, ez a te ablakod. Itt fogsz lakni.

— Ugyan jöjjetek már! — szól ki a nyitott ajtón Tamassyné.

— Lajt öitözködni fog. Rendbeszedi magát. Aztán villásreggelizünk.

A podgyaszt a kocsis behordta már a szobába.

Fehér függöny, világos butorok, virág az asztalon, valami egyetlen jóleső benyomással forr-
össze a belépő fiatal ember előtt.

Hisz a boldogság lakik itt!... Aztán egyedül marad. Bódult agyában kergetik egymást a zavaros impressziók. Mennyi báj, mennyi kellem ezekben az ifju, bájos teremtésekben! Milyen édes a hangjuk, a kacagásuk is. És az egész világ mintha más és szebb lenne innét nézve, mint a lármás, poros főváros utcáin. Fel-frissül a lélek. S az ember nem törpül el a tömegben a mindenség hitvány, cseppnyi parányaként. Hanem érzi, hogy él, intenzív erővel.

Él! Az egész mindenség benne van ebben az egyetlen gondolatban. Csodás hatalmával betölti az egész természetet, teremt, fejleszt és rombol. Osztóközben, érzésekben megnyilatkozik.

Az ifjúság az életkedv mámoros varázsával árasztja el az ember lelkét. Hogy édes, délibábos ábrándokat fessen elébe. Csak azért, mert tavasz van, és rügyeznek a fák, és csicseregnek a madarak odakint...

Rózsi egy pillanatig megáll a vendégszoba ajtaja előtt. Ha beszólna, ha hívna Lajt? De aztán mégis tovább megy.

Valami révedező mosoly játszik az ajkán. S a kertben letépi a legszebb virágokat és dalol is halkán szerelemről, boldogságról.

Édes, bűvös melankólia fogta el a lelkét. Kifejezetlen, kósza vágyak, bus emlékek ébrednek lassan, mintha elmult üdvösség s új álmok varázserejével akarnák elárasztani a szívet egyszerre.

Vagy az egész, hosszú életet át csak egyszer lehet szeretni? Csak egyszer van tavasz? S a ki egyszer boldog volt, soha többé nem lehet az?

Mégis, mégis, az élet nem lehet ily kegyetlen, a messze, homályos jövőben kéklő délibábot mutat a remény.

Rózsi elgondolkozva, csendesen megy tovább. Ajkán elhalt a nótá. Mert úgy érzi, megváltozott körülötte a világ, más lett minden. És a mult, az édes és kinteljes, oly roppant meszsze fekszik mögötte már.

Ej, hát ilyen hamar lehet felejtetni?

Aztán mosolyog. A ház felől sietnek felé Lajt és Eliz. Bizalmasan, élénken beszélnek egymással. S a fű körülzár, keresni látszik valakit a tekintetével.

— Rózsi!

— Engem kerestek? Virágot szedtem. Nektek is. Itt van. Látd Lajt, ez a tiéd.

A legszebbet, legpompásabbat nyújtva oda neki.

— Köszönöm, hugocskám! Te is adj egyet, Eliz, — mondja csöndesen, tétovázva a fű. Aztán mennek vissza, együtt, a ház felé.

A nap elborult lassan. Az ég sötét, ólom-

szürke felhők kerülnek valahonnan a láthatár széléről és bevonják az eget csunya, sötét lepleikkel.

A levegőből eltűnt a tavaszi, édes ragyogás, a virágok illata béditőbb, s a fecskék mélyen, alatt repülnek, alig a föld fölött.

(Folytatása következik.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 19. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig; oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 120—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 120—121 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 120—121 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 116—117 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 114—115 fillérig.

IDEGENEK ARADON.

— Május 19. —

Fehér Kereszt szálloda. Veigl Ede birtokos. Dett. — Monti Fülöp utazó Bécs. — Duner Emil utazó Budapest. — Pollák Adolf utazó Bécs. — Lipovits Károly utazó Bécs. — Rosenzweig Armin utazó Bécs. — Grieshaber Károly utazó Bécs. — Bretz Gusztáv utazó Bécs. — Spotz Mór utazó Budapest. — Sipos Lajos utazó Budapest. — Salamon Dezső utazó Budapest. — Polz Dezső utazó Budapest. — Hofmann Jenő utazó Bécs. — Grünwald Sándor utazó Bécs. — Rosenblatt Emil utazó Bécs. — Steinbach Sándor utazó Bécs. — Gonda Lajos utazó Bécs. — Hecht Lipót utazó Bécs. — Berger Fülöp utazó Bécs. — Ujhelyi Armin utazó Budapest. — Schaffer Károly utazó Budapest.

Központi szálloda. Fischer Gyula raktárfőnök. Szeged. — Bernfeld Mór kereskedő Budapest. — Kohn Lipót utazó Budapest. — Koppély Géza gyáros Hatvan. — Berger József utazó Budapest. — Kohn Gyula utazó Bécs. — Vinkler Mór utazó Bécs. — Karlo Duse artista Milano. — Italia Vitaliani szinigazgató Milano. — D. Elia Ferenc utazó Budapest. — Král András mérnök M. Peterd.

NAPIREND.

Május 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Bernard. — Protestáns naptár: Bernard. — Izraelita naptár: Sebuoth. — Görög-keleti naptár (május 7.): Szent 7. megjelölése. — A nap két 4 óra 2 percek, nyugszik 7 óra 19 percek.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekljmuzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony. hűvösebb, sok helyütt csapadék.

Nyári színház.

Pénteken, 1904. évi május hó 20 án:

ITALIA VITALIANI olasz szinművész és társulatának vendégjátéka:

Fedora.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Sardou Viktor.

Közdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Baross-parki kiosk.

1420

A tisztelt földbirtokosok és egyéb
érintett felek figyelmébe!

Ha esetleg a mai kis eső kevés lett volna a vetésekre, kérem többször a Baross-parki kioszkba ellátogatni. — Én, mint elismert eső-előidéző, hajlandó vagyok katonazenét rendezni és rögtön meglesz a hatás: bőven lesz eső, úgy mint ma volt. — A többi szép napokra számos látogatás.

... ért esedezik tisztelettel.

Susz Mór, megbízott.

Varrónő,

ki jó ízléssel a legkényesebb igényeknek is megfelelően készít **női és gyermek toiletteket**, házakhoz ajánlkozik. Továbbá házon kívül is.

Szíves megkeresések esetleg levéllileg kéretnek, melyre pontos választ személyesen adhatok.

A t. cz. hölgyközönség szíves pártfogását kéri

Hugyetz Róza,

női szabó, Kápolna-utca 2. református templommal szemben.

3141

VAJDA BENO

fogorvos

Arad, Szabadságtér színház épület.

Készít rágásra teljesen használható

műfogakat

4 koronától részletfizetésre is. Fogak plombirozása feltűnő olcsón jótállás mellett fájdalom nélküli foghúzás 2 korona. 1247

Kutakat épít,

mélyit és fur

Licsmann József

kutimester

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyú hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. **Községeknek legalkalmasabb**, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozt kender-csővek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyú készítő. 1114

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Permetezők

szakszerű javítása elfogadjatik.

Uj!

Kirándulóknak

Uj!

kellemes nyári mulatóhelye.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy

Uj-Mikalakán,

a város közvetlen-közelében a mai kor igényeinek mindennemű tekintetben megfelelő, kényelmes

nyári mulató-helyet

rendeztem be,

s azt **pünkösöd első napján megnyitom.**

Tisztán kezelt legjobb minőségű borok, hideg étkek, jégbehűtött sörök.

Tekepálya.

Amidőn még a n. é. közönséget szolid és pontos kiszolgálásról biztosítom, tömeges látogatásért esd

1421

Lázár Péter,

vendéglőtulajdonos, Uj-Mikalaka.

A maga nemében páratlan jó hashajtó szer az

„ALVO“

tabletta. — Felnőtteknél és gyermekeknél egyaránt kedvelt. Az „ALVO“ tabletták rendkívül kellemes ízű és fájdalom nélkül hat. A gyomorban rögtön feloldódik.

— Minden doboz használati utasítással van ellátva. —

Ára egy doboznak 90 fillér.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „SYLOL“ az egyedüli szer, mely mindenféle légzőszervi bajoknál rendkívül jó hatás-sal bír.

Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti! A testsúlyt

gyarapítja! Heptikás embereknek valóságos megmentője:

Ára egy üvegnek 3 korona.

162

— Kizárólag kapható az egyedüli készítőnél: —

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Elzsírosodást

ártalmatlanul eltávolít annélkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírsimító theája. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bermentes (utánvételes) küldés. **Ludwig Thiele Droguist, Mannheim.** 3351

25 koronát megtakarít

e hirdetésnek minden olvasója!

4 pár czipő csak 4 korona 75 fillér.

Méhány nagyobb gyár fizetési zavarokkal küzd, és engem azzal bizott meg, hogy nagy mennyiségű czipőt, melyen az előállítási áron eladják. Ennélfogva eladok 1 pár férfi és egy pár női fűzős czipőt elsőrendű minőség szegezett talpakkal, továbbá 1 pár úri és egy pár női divat czipőt szép kivitelben, a legújabb divat szerint a nyári idényre igen szép és könnyű viselet. Nagyság cm. szerint. Mind a 4 pár csak 4 kor. 75 fillér. Az elküldés az összeg előleges beküldése, vagy utánvétellel történik.

S. Urbach's Schuch-Export

Krakkau 78.

Becszerelést engedélyezünk, esetleg a pénzt visszaadom. 1417

Telefon 242. sz.

Költözők figyelmébe!

Villanyos csengő

berendezéseket

Villanyos csengő

átalakításokat.

Villanyos csengő

évi jó karban tartását 1334

jótállás mellett eszközöl

Kalmár * *

* * József

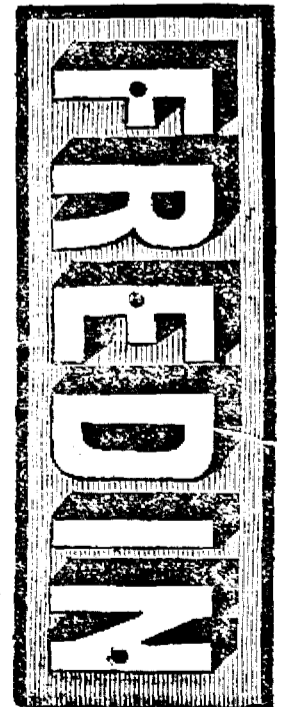
villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Kérjen

Selle és Kary-féle

a legjobb tisztítószert minden jobb czipőhöz 374

sárga avagy fekete.

Különösen ajánlatos Boxcalla, Oscarita, Chevreaux és lakk-czipőkhöz!

BÉCS, XII/1.

Feltűnés!

Pünkösdre

tavaszi és nyári czipőárunkban

óriási készleteket halmoztunk fel s ezért
rendkívül előnyös árakat léptettünk érvénybe.
Előnyáraink az idény folyamán:

Férfi czugos fekete bőr, erős	2.25	Női csattos czipő, elegáns ...	1.70	Női szürke vitorlavászon, fűzős czipő ...	— .90
„ fűzős, igen tartós ...	2.50	„ fekete bőr czugos czipő, tartós ...	2.20	Leánycipők fűzős, fekete és színes ...	1.60
„ „ I-a Box ...	4.—	„ I-a Boxbőr, igen elegáns	3.50	Gyermekcipő fűzős és gombos kiváló minőség, fekete és színes	— .80
„ „ szürke vitorla vászonból, fűrdőre és sport czipőnek ...	1.—	„ fekete és színes bőrczipő, fűzős	2.75		
		„ zergebőr szalon s tánc czipő	1.30		

Legjobb, halaszthatlan alkalom a bevásárlásra!

„TURUL” CZIPŐGYÁR R. T.

főraktára Aradon, Andrassy-tér, Minorita-palota, Deutsch Zestvérek üzlete mellett.
Városi és megyei telefon 537. szám.

826

A Kinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán ér czélt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Intelligens urinó,

éltes uriemberhez ajánlkozik, el-
vállalja háztartása vezetését és gon-
dozását. Honoráriumot nem, csak
jó bánásmódot igényel. Leveleket
„Szolid 86” címen a kiadóhiva-
talba kér. 1414

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.

כשר בדכר נמר

Vajat, ludzsirt teljesen pótol, fő-
zéshez, sütéshez kitűnő, garantált
valódi, nagyon szapora, nem ava-
sodó legfinomabb kókuszdiózsírom.
Ölkilos postadoboz ára kor. 8.28,
költség- és postabérmentesen bár-
hová 7 kor. utánvéttel. כשר
helybeli orth. rabbiságtól. Klein
Regina, Tolcsava. — Ügynökök ke-
restetnek. 1318

Országszerte ismert

vizgalapjainkból

100 drb I korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
reszkötés tokban küldve, a gyűrdés
ellen védve. 100—750 drbig a bérmentesi-
lésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

Három szobás

utcai lakás elkötözés miatt ju-
llus elsőtől kiadó. Megtekinthető
naponta délelőtt 10-től 3 óráig.
Czím a kiadóhivatalban. 1411

Butorozott szoba

külön bejárattal azonnal kiadó.
Andrassy-tér 20. sz. 18. ajtó. 1374

Használt ólom

megvételre kerestetik. Ajánlatok
a kiadóhivatalba kéretnek.

Alkalmazást nyer

helybeli részvénytársaságnál irodai
teendőkhöz jártas nő. Hasonló ál-
lásban már alkalmazva voltak
előnyben részesülnek. Írásbeli aján-
latok „Irodai kezelő” címen a
kiadóhivatalba küldendők.

Legalkalmasabb

bérmálási ajándéktárgyak Kun Jó-
zsef ékszerüzletében Arad, An-
drassy-tér, Reinhart-palota. 1395

Uj üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b.
tudomására hozni, miszerint helyben For-
ray-utca 4. szám alatt egy a mai
kor igényeinek teljesen megfelelő üveg,
porcellán, kép keret és lámpa
raktárt nyitottam 701

Ifj. Fitus József

czégem alatt, hol úgy üveg, porcellán
mint képek és keretek, lámpák nagy vá-
lasztékban, mik az árak feltűnő olcsósá-
ga folytán nagy feltűnést keltenek; külö-
nösen ajánlom építész és asztalos
urak figyelmébe épület üvegezési
vállalatomat ugyszintén vendéglős
uraknak nagy raktáromat, mely minden új
mintákkal fel van szerelve. Az árak feltű-
nő olcsók és kedvezők. Kölcson edény
minden alkalomra. A legeseké-
lyebb bevásárlásnál az ismert fény-
kép kedvezmény.

2220—1904. pm.

Hirdetmény.

A természetben teljesítendő ut-
adóra vonatkozó 545/58—891 sz.
szabályrendelet 4. § a értelmében,
az egyenes adót nem fizető iparos-
segédek és napszámosokat érdeklő
természetbeni utadó kivetési laj-
strom azzal tétel a polgármesteri
hivatalban folyó évi május hó 20-tól
kezdődő 15 napi közszemlére, mi-
szerint az érdekeltek betekinthe-
tén, esetleges kifogásaikat a köz-
szemlére tétel ideje alatt a polgár-
mesterhez, ennek határozata ellen
a közigazgatási bizottsághoz elő-
terjeszthessék.

Arad, 1904. évi május hó 16-án.

Institoris,

kir. tanácsos polgármester.

ALAPITATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITATOTT 1890.